

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Disputatio Prima. De integritate confeßionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

TRACTATUS TERTIUS DE SACRAMENTO POENITENTIAE. DISPUTATIO PRIMA

De integritate confessionis.

QVÆSTIO PRIMA.

In quo consistat confessionis integritas, & qua causa ab illa excusetur?

Suppono ex Tridentino sess. 14. cap. 5. & Canon. 7. quemlibet teneri iure Divino confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quæ post diligentem sui discussionem memoriam occurrant. Qui verò, ait concilium, secus faciunt, & scienter aliqua reticent, nil Divinae bonitati per Sacerdotem remittendum proponunt. Ex quibus omnes Theologi tanquam dogmata fidei defendunt, illicitam, & sacrilegam esse confessionem, in qua poenitens, absque legitima causa, scienter tacet in confessione peccatum aliquod mortale. Verum cum aliqua sint iustæ causæ excusantes ab integritate confessionis, ad maiorem huius materie claritatem, duplicem integritatem in Sacramento confessionis, ex communi sententia, distinguere possumus, unam formalem, alteram materiale: Materialis est illa, in qua absolute, & simpliciter omnia le-
thalia, quæ ab ultima confessione commisit, vel in ea obli-
ta, quis confitetur; formalis verò integritas in eo stat, quod confiteatur omnia mortalia, quæ hinc, & nunc in hac confessione manifestare teneretur, cui non obstat relinquere aliqua per oblivionem, aut quæ ob aliquam iustam causam tacere potest. Tenemur igitur ex præcepto Divino, confessionem formaliter integram efficere, nõ verò materialiter, existente legitima causa excusationis, ut docent omnes Theologi.

2. Jam quæ sint iustæ causæ ab integritate confessionis excusantes, passim apud Doctores reperies; & ex dicendis in hac, & sequentibus disputationibus clarè percipies: Nunc verò breviter dico ex communi Theologorum sententia plures esse; quarum alia ex parte confessoris, alia ex parte poenitentis, alia ex parte proximorum desumendæ sunt. Quoties enim singulis eorum divisim, vel omnibus simul, aliquod damnum grave, sive temporale, sive spirituale timeatur, & poenitens nullum habet confessarium, cui integre, & sine periculo talis damni confiteatur, tacere poterit peccatum, in quo tale periculum timeatur, cum proposito tamen confitendi cessante causa. Ratio omnium est, quia præceptum divinum de integritate confessionis, non obligat cum gravissimo no-
cumento proprio, vel alieno. Tum quia hoc præceptum sic ab universa Ecclesia fuit semper intellectum; tum quia præceptum divinum naturale charitatis for-

Part II.

cius, & antiquius est: Ergo si unum cum alio concurrat, & utrumque servari nequeat, servandum est præceptum charitatis, nialia detur rationabilis causa ab obligatione charitatis excusans, ut agentes de circumstantia manifestativa complicit ex professo examinabimus.

3. Ex his inferitur primo; foemina probabiliter timentem à confessario sollicitandam in confessione, aut extra illam, occasione confessionis, aut ab illo infamandam, aut futuram confessario gravem occasionem peccandi, si hoc, vel illud peccatum confiteatur, posse tacere in confessione tale peccatum cum proposito alteri confitendi, cum opportunitatem confessoris habuerit. Ita Pater Suarez de Poenitent. disp. 23. sect. 2. num. 1. Toletus lib. 3. Sum. cap. 3. num. 4. Et Henriquez lib. 2. de Poenitent. cap. 12. num. 5. Secundo excusatur ab integritate materiali confessarius, qui alteri Sacerdoti confitetur, & probabiliter iudicat, si ei declararet certum aliquod peccatum, aut circumstantiam, quam per confessionem scivit, statim venturum in noticiam peccatoris, quem in confessione audiverat, Ratio est, quia maior est obligatio sigilli, quam integritatis confessionis. Ita P. Suarez disp. 54. sect. 2. num. 14. Henriquez lib. 2. de Poenit. cap. 12. num. 7. & alii apud ipsos.

4. Tertiò excusat impotentia physica poenitentis, ut si, incepta confessione, vocem, aut sensum amittit. Sic Henriquez lib. 2. de Poenit. cap. 12. Victoria in relect. de Poenitent. §. 151. & plures alii. Quarto excusat necessitas aliqua urgens, ut in procella, vel praelio, vel tempore pestis; tunc enim sufficeret, quod multos alta voce unum peccatum, quod maluerint, confitentes simul absolvat Sacerdos, dicens: Ego vos absolvo à peccatis vestris. Ita Medin. Angel. Henriquez, Coninch, & alii, quos refert, & sequitur Diana 2. part. tract. 2. Miscellan. resol. 43. & sequuntur Vasquez, Villalobos, Lugo, & alii, quibus subscribit Leander hic disp. 5. q. 34.

5. Quintò excusat ab integritate materiali probabilis timor, quod infirmus, sine absolutione discedat. Tunc enim audito uno peccato, debet confessarius absolvere, ut sic postea de cæteris, quantum infirmitas permiserit, ut benè P. Henric. cum aliis supra. Sextò excusatur ab integritate confessionis, qui, occurrente necessitate communicandi, quam non potest omittere absque nota, & scandalo, habet confessionem adeò prolixam, ut periculi non possit, & aliunde de sua contritione prudenter dubitat: quapropter non audet, sola contritione præmissa, communicare. Ita P. Granad. in 3. part. contr. 7. disp. 5. sect. 3. num. 20. Prædictæ causæ, & alia similes cuius facile obvia ab integritate materiali confessionis excusant. Omnes enim minutim recensere, nimis molestum foret.

X

6. Non

subripisset quantitatem mille aureorum, non teneret explicare numerum actionum, sed sat esse, confiteatur, dicens: *Subripui quantitatem mille aureorum*. In hac enim confessione unus actus physicus, ut ex terminis patet, pro decem subrogatur. Favet etiam ipse M. Petrus de Ledesma ubi supra, qui licet à prædictis recentioribus discedat (& merito) ratione verò, quia eorum sententiam rejicit, nostram confirmat: nimirum, quia major datur malitia in decem illis actibus, quam in uno. * La razon, inquit, es clara; por que un hurto cerca de la misma cantidad, nunca tiene tanta malicia, ni intensiva, ni extensiva, como muchos hurtos multiplicados, acerca de la misma cantidad; y assi es necesario dezirlo al Confessor, para que juzgue bien. * Quia etiam ratione uruntur contra præfatos recentiores, doctissimus Pater Leander à Sacram. tom. de Penit. tract. 5. disp. 8. §. 7. quæst. 7. Et Agg. dñs Coninch de Sacram. disp. 7. de integritate Confes. dub. 7. num. 61. * Quia longè gravius, inquit, est, id decem actibus fecisse, quam unico, & hæc multum morale iudicium mutant. * Ergo secundum hos Doctores, si peccatum gravius non esset, sed in sola pluralitate actionum physicarum esset differentia, satisfaceret penitens subitendo numerum, & unam actionem loco omnium subrogando, dicens: *Subripui mille aureos*. Consequentia videtur legitima, quia non ex hoc capite, sed ex sola gravitate malitiæ, quæ in uno eventu major evadat, modus ille confitendi his Doctoribus displicuit. Quos ille non incongruè pro nostra sententia vocare possemus.

4. Ratio à priori desumenda est ex his, quæ docet Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 22. sect. 2. num. 2. Ubi sic scribit. * Cum Concilia, & Patres in hac materia de peccatis loquuntur, formaliter de eis loquuntur, ut peccata sunt; atque adeò, ut ad mores pertinent. * Unde infert num. 6. * Distinctionem physicam actuum non refert ad confessionem, sed morale. * Cujus sententiam defendunt communiter Theologi, ut eos laudans testatur M. Texeda tom. 1. lib. 2. tract. 3. contrav. 10. num. 97. * Adde, inquit, cum Soto, Cajetano, & Ludov. Lopez, & communiter, non esse necessarium confitendam diversitatem physicam peccatorum, sed solum morale. * Itaque duplex in quolibet peccato consideratio fieri potest, alia in esse physico, quæ ad confessionem non refert, alia in esse moris, seu in ratione malitiæ, & hæc est, quæ ad confessionem pertinet: ac proinde quando diversa est malitia contracta, ab ea, quam quis confitetur, non satisfacti integritati confessionis; dicitur autem diversa, non ex eo quod actio physica, cui inest, distincta sit, sed ex eo quod major, vel minor inest malitia, qualis est, quæ ex majori, vel minori quantitate objecti, vel ex majori, vel minori duratione actus, & similibus: hæc enim est, quæ distincta peccata constituit, & quæ confusè saltem in confessione dici debet; & de hac differentia individuali in esse moris loquuntur Concilia, Patres, & Theologi, quando unumquemque obligant confiteri idem peccatum, quod commisit, ut constat ex dictis.

5. Ex quibus sic argumentum conficio, In casibus supra enumeratis, licet individuum physicum peccati, quod penitens confitetur, sit physice diversum ab illo, quod commisit, non tamen est diversum numero in esse moris, quia non differt moraliter in ordine ad malitiam, nec iudicium humanum variat. Quod enim occiderit Petrum, vel Joannem, vel quod cum Maria, vel Joana rem habuerit, eadem est malitia in esse moris, sicut, & quod quantitas subrepta sit à

Part II.

Petro, vel à Joanne, aut quod argentum, vel aurum fuerit. Hæc enim tantum est circumstantia pertinet ad esse physicum actus, quæ proinde physice tantum potest individuum peccati variare, non verò moraliter, cum neque augeat, neque minuat eius malitiam. Ergo in esse moris idem peccatum semper subicitur, sive unum, sive aliud objectum physicum habuerit, sive unam, sive alteram actionem physicam exprimat, ergo cum peccatum sit totum quoddam morale, & obligatio tantum sit confitendi idem individuum moraliter, non idem physice, verè satisfacti præcepto confessionis, qui unum individuum physicum pro alio in confessione subiciat: in qua ad summum leve mendacium solum modo interveniet, si aliunde æquivocatione, aut restrictione vitetur, juxta diversas opiniones alibi examinandas.

6. Confirmatur primò. Nam quoties duplex species physica peccati est una, & eadem in esse moris, non est obligatio explicandi species physicas in confessione, nec distinguendi unam ab alia, ut de peccato bestialitatis, docet cum Cajetano, Diana 1. part. tract. 7. resol. 2. Quod ad eò certum est, inquit Suarez supra, ut nulla ratio dubitandi circa rem hanc appareat. * Quia confessor non debet ferre iudicium de speciebus entis, seu naturæ, sed de moribus. * Quam esse communem doctrinam, inquit Coninch de integrit. confes. disp. 7. num. 2. num. 8. Unde qui cum peccasset cum muliere, se accusaret de peccato contra naturam cum equa, confessionis præcepto, etsi levi mendacio interjecto, absque dubio satisfaceret: quia licet actus diversam speciem physicam haberet, tamen in esse moris una, & eadem est species, & hanc penitens confessus est, de qua sola debet ferre confessor iudicium, non de speciebus entis, seu naturæ. Atque de individuis in esse physico, non magis debet ferre iudicium, quam de speciebus, ergo sicut non est contra integritatem confessionis unam speciem physicam pro alia subrogare, ita neque unum individuum physicum pro alio.

7. Urgeo, non est major obligatio confitendi idem individuum peccati, quam eandem speciem, sed quando species solum differunt in esse physico, & sunt eadem in esse moris, non est contra integritatem confessionis unam pro alia in confessione subrogare; ergo neque quando individua solum differunt in esse physico, & sunt idem in esse moris. Confirmatur secundo. Subrogata una specie physica pro alia, satisfacti præcepto integritatis, ut tradunt communiter DD. sed quoties hæc subrogatio fit, sufficitur à fortiori unum individuum physicum pro alio: quia individua diversæ speciei physice non possunt non individualiter physice distingui, sicut individuum hominis, ab individuo equi. Ergo si una species physica potest pro alia subrogari, etiam poterit unum individuum physicum pro alio.

8. Secundo probatur hæc sententia ab inductione, pluribus illustrata exemplis, quibus, licet ad alia utantur Doctores, nostram, velint, nolint, sententiam incidenter tuerentur. Primum de primo ex communi sententia apud Lugo sup. tom. de Penit. disp. 16. sect. 2. asserente, eum, qui peccatum luxuriæ confessus, oblitus est circumstantiæ voti, satisfacere præcepto, si in alia confessione se accuset de violatione voti in re gravi, non explicato iterum peccato luxuriæ, quod jam confessus fuerat. Ex qua doctrina sic arguo. Diversus in esse physico est unicus voluntatis actus terminatus ad luxuriam contra votum, à duplici actus, quorum alter ad luxuriam, alter ad vio-

X 2

latio-

lationem voti terminetur, & tamen in communi sententia in subrogatione duplicis actus pro unico, ut in casu adducto contingit, non fit contra integritatem confessionis, ergo neque in subrogatione unius pro alio physice distincto.

9. Urgetur ex doctrina P. Suarez *disp. 22. de Pœnit. sect. 2. num. 9.* asserentis, adhuc in eadem confessione, posse pœnitentem à consilio, eundem actum physicum, ut duos realiter distinctos subicere, dicendo, verb. grat. *Commisi semel fornicationem*, & post aliqua, *violavi semel votum in re gravi*. Quod cum Angelo, & Navarro defendit: nam cum duæ illæ malitiæ explicari possint, non explicando connexionem earum in eodem actu. * Satis, inquit, erit illas dicere per modum plurium peccatorum. * Cui consentit Thom. Sanchez in *sum. lib. 4. cap. 11. num. 24.* dicens: * Si votum fuit non fornicandi, aut non furandi, optima esset confessio dicendo: Toties admisit fornicationem, vel furtum, & toties fregi iuramentum, vel votum rei gravis: quia quando malitia peccati, & circumstantiæ, sunt separata, possunt seorsum, tanquam diversa peccata in confessione exprimi, ut bene ait Henriquez. * Quibus accessit Tancredi in *quest. disp. 6. de Pœnit. quest. 22. & Caram. in Theologia Fundam. fundam. 35. cap. 4. num. 557. fol. mibi 233.* Qui citato doctis. F. Angelo Manrique primario olim Salmantino, & postea Episcopo Pacensi, asserit eidem principio innixus, eum, qui commisit adulterium, satisfacere, si confiteatur: * Commisi simplicem fornicationem: & post alia interjecta peccata addens: intuli cuiuspiam gravem injuriam, tertia quadam persona cooperante, cui satisfaciam, si potero. * Ex quibus sic argumentum instauro. Peccatum contra votum idem numero est in esse physico cum peccato contra castitatem, sed in præfato modo confitendi, significatur fuisse numero distinctum, cum exprimitur actio interna, & externa contra votum, ut distincta numero ab actione interna, & externa contra castitatem, ergo in ista confessione, pro uno individuo physico peccati, duplex subrogatur; & tamen non fit contra integritatem confessionis, ut omnes citati asserunt. Ergo. Consequentia est apertissima, idèdque, ut illam vitaret Tamburinus, negavit antecedens, in *Method. exp. confes. lib. 2. cap. 1. §. 13. num. 83.*

10. Urgeo 2. Exemplo alio, quod expressum reperio apud Card. de Lugo *suprà disp. 16. citata, sect. 16. num. 660.* Ponamus hominem unico voluntatis actu intendisse duos homines occidere: hic inquam, juxta ipsius, & communem opinionem nuper relatam, potest se prius accusare, dicens: intendi occidere unum hominem: & post alia interjecta addere: me etiam accuso de intentione occidendi alterum hominem: sed in isto casu, ut patet, ipso modo confitendi significat, habuisse duos voluntatis actus, (neque enim alio modo posset confiteri si duos habuisset) ergo pro uno individuo physico peccati duplex realiter subrogavit. Ergo unum pro alio subrogare non est contra integritatem confessionis.

11. De exemplo autem alio de adulterio adducto à Caramuele, non curo, quia censeo cum Sanchez, & aliis ultra duas malitias contra castitatem, & contra puritatem, dari aliam in adulterio contra statum matrimonii, & fidem illi debitam ob bonum commune: aliàs enim consentiente marito, sola maneret malitia simplicis fornicationis, quia scienti, & volenti non fit injuria: quod dicere nemo audebit. Ac proinde non faceret satis integritati confessionis, se accusando de simplici fornicatione, & postea de

injuria gravi, tertia persona interveniente, cuius illata: quia hæc est circumstantia scandalii, & contra adhuc in explicata alia species contra fidem debent matrimonii, quæ adulterio non explicato, subijci confessioni non potest.

12. Tertio probatur à posteriori nostra sententia: nam ex opposita sequeretur, debere iterari confessionem, quoties pœnitens ex oblivione, aut inadvertentia, aut etiam à consilio, iudicans paratam rem facere, unum individuum physicum pro alio subrogasset: ac proinde iterandam in calibus sequentibus. Primò, si quis furatus fuisset à Petro centum aureos, & in confessione dixisset à Petro puisse à Paulo. Secundò, si cum fuisset argenteum, dixisset aurum. Tertiò, si commisisset delictum rem cum mula, & dixisset cum equa. Quartò, si cum percussisset hominem sinistra, dixisset cum dextra, vel cum occidisset gladio, dixisset globulo, & in similibus, quæ risum movent. Quod autem teneretur iterare confessionem, si contra actum esset tenenda; patet, quia non confessus est peccatum, quod fecit, sed aliud in esse physico directum, quia diversa actio physica est, quæ ad diversi objecti, & quæ cum diverso instrumento fit, ut iterum pœnitentis contingit, ac proinde cum peccato, tertia commissa, non fuisset clavis subiecta, teneretur iterum confiteri. Quam quidem obligationem nemo, ni fallor, quantumvis scrupulosus, pœnitenti imponere somniavit.

13. Denique, quod hæc sententia sit prioris tenenda, mihi suadeo: quia licet sit inter Philosophos opinio asserens actus individui à circumstantiis temporis, in quo fiunt; nihilominus si quis non peccasset, & in confessione diceret peccasse velpe, nemo eum obligaret ad iterandam confessionem illius peccati, explicando non mane, sed velpe fuisse commissum. Nec mihi suadere possum Cardinalem de Lugo aliter in praxi censurum, quam vis de delictis actiones, à tempore individui. Et tamen certum est, juxta hanc opinionem, unum individuum physicum peccati pro alio subrogari. Ergo ejusmodi subrogatio non est contra integritatem confessionis, & cum aliàs mendacium, quod intervenit, leve, & substantiæ præcepti non opponatur, non facit Sacramentum irritum.

14. Hæc sunt fundamenta, quæ jam diu hæc sententiam mihi probabiliorē reddiderunt, ex qua contra mores deduci posse credo, sed potius magis aliquando fore utilitatis, ut pœnitentes individuum physicum peccati occultari posse agnoscentes, à confessione non retrahantur, nec invalidam, subiacendo aliquod peccatum, efficiant. Caveant vero, ne illa abutantur. Nam quoties major malitia datur in uno individuo, quam in alio, cum jam sit moralis distinctio, non potest unum individuum physicum pro alio subrogari. Ut si furatus est centum, non

satisfaciet dicens quinquaginta,
& sic de aliis.

QVÆSTIO III.

Utrum peccata sic debeant in confessione explicari, ut confessarius percipiat post ultimam confessionem fuisse commissam?

1. **C**asus frequens, & curiosus est. Vult pœnitens, quod confessarius non intelligat certum quoddam peccatum post ultimam confessionem fuisse commissum; poterit ne ita illud explicare, ut confessarius id non percipiat, sed potius sibi suadeat, fuisse jam ab illo in altera confessione absolutum? Hoc in præfenti inquirimus.

§. PRIMUS.

Negative sententiæ Authores, & fundamenta.

1. **P**rima sententia tenet, pœnitentem non habere obligationem ita explicandi suum peccatum, ut confessarius percipiat, fuisse post ultimam confessionem commissum, seu non fuisse in alia ab illo absolutum, sed tantum ad integre confitendum commodo, quo omnem peccati malitiam specificam manifestet, etsi confessarius decipiatur, censens in alia confessione, fuisse ab illo absolutum; sic docent B. n. c. diff. 5. de Sacram. quæst. 5. sect. 2. puncto 2. §. 3. diff. 4. num. 5. Diana 3. p. tract. 4. resol. 162. & 4. p. tract. 3. resol. 65. & apud illum Bülsebaum, Longus, Palquihgus, Martinus de S. Joseph, P. Amicus, & alii, quos citatos sequitur p. 11. tr. 6. Miss. resol. 22. & tenent R. P. Christophorus Delgadillo tom. de Pœnit. cap. 17. dub. 42. Verricelli tom. 1. tract. 5. quæst. 5. num. 20. Homobonus in consultat. casuum, volum. 2. p. 5. resp. 131. Leander tract. 5. de Pœnit. diff. 5. quæst. 23. Cardin. de Lugo diff. 16. sect. 2. num. 47. Tamb. in Method. expeditæ confes. lib. 2. cap. 1. Dicastillo tom. de Pœnit. diff. 9. dub. 2. §. 6. à num. 144. & dub. 7. num. 294. & alii. Citantur etiam ab his auctoribus pro hac parte, Pater Thom. Sanchez in sum. lib. 3. cap. 10. nu. 71. Pater Suarez diff. 22. de Pœnit. sect. 9. & P. Coninch diff. 17. dub. 8. num. 69. Sed immerito, ut constabit ex infra dicendis.

3. **F**undamentum omnium est, quia peccatum idem est, siue antea fuerit clavibus subiectum, siue non, nec diversa malitia explicatur declarando non fuisse antea confessum: circumstantia enim temporis præcisè sumpta non addit novam malitiam; ergo non est obligatio illam explicandi. Unde sumitur pro hac sententiâ efficax argumentum. Nemo tenetur in confessione explicare circumstantias, quæ speciem peccati non mutant, ut postea dicemus, sed peccatum fuisse commissum post ultimam confessionem, non est circumstantia, quæ mutet speciem (supponimus enim pœnitentem non variasse statum, sed explicare omnem malitiam, quam peccatum habet) ergo nemo tenetur explicare illam circumstantiam. Imò licet esset obligatio manifestandi circumstantiam aggravantem notabiliter intra eandem speciem. * Nemo, inquit Lugo, tenetur illam explicare. * Quia hæc circumstantia non se habet ex parte peccati, sed ex parte pœnitentis, ac proinde eius malitiam non aggravat, & consequenter,

Part. II.

ex tacita, explicatur peccatum secundum omnes circumstantias aggravantes. Cui consentit Verricelli ubi supra num. 20. citato.

4. **Q**uod autem pœnitens ex modo confitendi videatur implicite indicare peccata illa fuisse jam iterum clavibus subiecta, & iudicata, parum refert (ait Lugo) nam pœnitens verè habet animum loquendi de peccatis novis, & de illis loquitur, licet desideret, quod confessarius intelligat esse peccata antiqua jam iterum absoluta: intentio autem absolviendi non regulatur estimatione privata confessarii; ipse enim absolvere intendit à peccatis, quæ pœnitens detulit ad iudicium, quæcumque illa sint. Confirmat Lugo hoc exemplo: Si quis afferret infantem baptizandum, dicens esse filium suum, cum talis non sit, sed supponat unum pro alio, adhuc infans esset baptizatus, quia a Minister intendit baptizare, non eum, quem putat esse, sed eum, quem præsentem habet, quicunque ille sit, ergo à simili in nostro casu.

5. **I**mò non solum non obstat confessioni, quod confessarius iudicet peccata illa fuisse jam in alia confessione iudicata, sed idem tenendum videtur, licet pœnitens per mendacium ita expresse affirmaret. Ut suadet exemplum adductum pueri baptizandi; quia illud mendacium est circumstantia valde extrinseca, & non facit, quod pœnitens non explicet in confessione idemmet peccatum, quod fecit: nec quod ab illo non absolvetur, licet confessarius decipiatur, existimans non esse distinctum ab alio in præcedenti confessione exposito. In hanc sententiam manifestè inclinat Cardin. de Lugo ubi supra num. 52. quamvis asserat non posse dici peccatum esse commissum anno præterito, in opinione constitutæ durationem actus indistinctam ab ipso actu temporis determinato affixo, quam ipse tenet contra communem Philosophorum; verum poterit dici in opposita, & communi, ut aperte colligitur ex dictis. Igitur ex eo quod per mendacium dicat pœnitens peccatum in hoc anno commissum, fuisse commissum in præterito, non desinit confiteri idem peccatum, quod fecit. Præter quam quod etiam in opinione Cardin. de Lugo poterit dicere esse peccatum vitæ præteritæ, nullum determinando tempus, quantumvis confessarius decipiatur, existimans fuisse jam in alia confessione absolutum: quia hoc non opponitur cum doctrina, quam circa durationes actuum tenet ipse Lugo.

6. **I**mò fortè etiam à confessario interrogatus posset pœnitens, sine mendacio (cum restrictione aliqua mentali) dicere, peccatum illud fuisse jam in alia confessione subiectum clavibus, id est, virtualiter, in ordine ad notitiam, quam de hoc peccato illi præbere debet: juxta doctrinam Joannis Sanchez in Selectis, diff. 9. per totam, ubi ait, habentem consuetudinem peccandi, posse interrogatum à confessario respondere æquivocone, se non habere talem consuetudinem; nam posito, inquit, vero proposito emendationis, habet pœnitens ius ad absolutionem; ut autem confessarius suo officio fungatur rectè, nihil conducit scire, habeat ne pœnitens consuetudinem, vel non habeat: ergo eodem modo in nostro casu posset aliquis dicere, pœnitentem interrogatum à confessario posse cum æquivocone respondere, jam fuisse peccatum illud clavibus subiectum, & absolutum, nam ut confessarius suo munere fungatur, nil conducit scire, an peccatum fuerit post ultimam confessionem commissum, an non: Cum pœnitens sit alias rectè dispositus,

X 3

ut

ut supponimus, & omnem specificam peccati malitiam in confessione manifestet.

7. Denique potest suaderi hæc sententia, quia si propter aliquam rationem teneretur pœnitens manifestare, peccatum non fuisse antea confessum, seu non indicare, jam esse absolutum, cum verè non sit; maxime ut confessarius posset imponere pœnitentiam, magis vel minus gravem, pro majori, vel minori gravitate peccati: quando enim sibi suadet fuisse jam in alia confessione judicatum, parum de pœnitentia curat, cum supponat, à se, vel ab alio confessario fuisse jam in alia confessione sufficientem adhibitam. Hæc tamen ratio, quæ urgentior videtur, parum habet ponderis, tum quia plures Doctores post Trident. docent, non esse obligationem accipiendi pœnitentiam, inter quos Navarr. & alii, quorum sententiam putant probabilem Sotus, Joann. de la Cruz, Villalobos, Faber, Vega, & alii, & non improbat Diana 2. p. tract. 1. Misericord. resol. 52. & 5. p. tract. 4. resol. 51. Tum quia pœnitens, licet de obligatione accipiet pœnitentiam (ut ego certum existimo) poterit ipse levem à confessario injunctam in aliam evidenter meliorem commutare, juxta sententiam, quam cum Portel, & Villalobos tenet Diana 3. part. tract. 4. resol. 53.

8. Omitto pœnitentem non teneri ea omnia in confessione explicare, quæ si confessarius sciret, graviores pœnitentias imponeret, aliter teneretur declarare circumstantias notabiliter aggravantes, v.g. An peccatum nimio affectu fuerit commissum, an multo tempore continuatum, & alia hujusmodi, quæ verior, & communior sententia negat, ut videbimus infra. Ergo ex hoc cap. nihil contra hanc opinionem potest concludi, si ergo pœnitens confiteatur omnem malitiam peccati à se commissi, confessario habenti jurisdictionem, nec sit in proxima occasione peccandi, quam sub mortali vitare teneatur, deinde habeat verum dolorem, & propositum non peccandi, non videtur præcepto confessionis teneri ad ita manifestanda peccata, ut confessarius percipiat fuisse post ultimam confessionem commissum: Sed posse saltem verbis æquivocis indicare jam iterum clavibus subjecta, & judicata fuisse, licet verè non fuerint, & confessarius decipiatur.

§. II.

Contraria, & vera sententia.

9. Secunda sententia, quæ ut indubitata supponitur à Doctoribus, oppositum asserit. Quam adeo veram putat P. Luisius Turrianus in Opusculo Theologico-censura 4. dub. 7. ut dicat oppositum non esse probabilem, nec tutam in praxi, sed potius perniciosam bonis moribus. Et licet hunc authorem excessisse in censura sine fundamento, dicat Lugo supra, & ego de illius censuris non esse multum curandum existimem; quia nimis in hoc munere solet esse, eius tamen sententiam veram existimo cum Castro Palao tom. 4. tr. 23. punct. 10. num. 7. & 8. ubi sic. * Graves Doctores affirmare videntur integritati confessionis non obesse, quod indices peccatum mortale quondam fuisse commissum, & jam ab eo esse absolutum, cum tamen nec longè ab ea confessione commissum fuerit, nec alia vice fuerit absolutum, &c. Cæterum prædictæ sententiæ acquiescere nunquam potui. * Neque ego potero: adeo enim ingentia absurda in morali Theologia ex ea evidenter in-

ferri video, ut illi adhærere non audeam, nec haustu ea devorare cogar. Optarem sane illius peritronos consulere, quia rationes allatæ vehementer movent, & absurda assertenda vehementius terrent.

10. Primum absurdum, juxta illam opinionem est, non solum posse pœnitentem dicere confessario, se velle confessionem generalem facere, & hoc prætextu inter alia peccata jam confessa, novæ quædam post ultimam confessionem commissa, immiscere, non distinguendo, fuerint necne in alia confessione judicata, quod expressè admittunt Doctores citati, & fundamentis allatis probant; sed ultra sequitur, posse pœnitentem lingulis habitudinis graviter peccantem in materia castitatis, vel grat. se accusare de venialibus, & imperfectis, & confessionem concludere dicendo: me etiam accuso de mendaciis, & juramenti vitæ præteritis, & præcipue de una, vel pluribus pollutionibus, seu fornicationibus, quas jam religiosus, vel conjugatus habui? Quis autem audebit dicere hanc confessionem sufficientem adimpleri præceptum confitendi lethalia, in quæ frequenter pœnitens misere laberetur. Quod autem ex fundamentis supra jactis hoc sequatur, videtur mihi luculentius clarius: recole quæso fundamenta, & applica: nimirum quia peccatum idem est, si expressè ceatur ita, ut confessarius percipiat esse de novo commissum, si venon, solum enim taceatur circumstantia temporis, quæ non tribuit novam malitiam, nec mutat speciem peccati: imò nec notabiliter aggravat, ut inquit Lugo. Quod autem pœnitens modo confitendi indicet implicitè, illud peccatum idem, quod in præcedenti confessione judicatum fuerat, nil refert, juxta advertitios, nam ipsa vult habet animum loquendi de peccato novo, & distincto ab alio, licet desideret, ut confessarius non intelligat. Deinde confessarius intendit absolvet à peccatis ad judicium delatis, quæcumque illa sint. Ergo, &c. Si autem dicas illo confitendi modo non tantum implicitè, sed explicitè significare peccata illa jam esse in alia confessione judicata, nil interest, ut supra vidimus, quia mendacium non vult explicari integrè malitiam peccati, & idem in eis moris peccatum commissum. Ergo ex illa opinione manifestè sequitur per hanc confessionem sufficienter declarari peccatum, non teneri pœnitentem ulterius illud exponere.

11. Secundum absurdum est, reservationem peccatorum, qua utitur Ecclesia, ut medio rebus utili ad arcendos homines à peccatis; de qua loquitur Tridentinum sess. 14. capit. 7. Magnopere Christiani populi disciplinam pertinere: Et quod in regionibus unum ex præcipuis mediis habetur; omnino inutile, & frustraneum reddi; poterit enim haberi, qui in reservata lapsus fuerit, suo superiori, seu alteri habenti jurisdictionem confiteri, & se accusare de venialibus, & de minimis imperfectis, ut bonam de illo exultationem habeat, concedendo confessionem, verbis illis confiteatur: * de mendaciis, & juramenti vitæ præteritis me accuso, & præcipue de pollutione, seu fornicatione, quam jam religiosus habui. * Hoc manifestè sequi ex contraria opinione, & ex fundamentis pro illa adductis, est mihi evidens: sed quis audebit hanc sequelam ad praxim deducere!

12. Duplicem istam illationem ad minus improbabilem, & temerariam, & scandalosam sententiam perjudicavi, contra bonos mores, & contra præceptum remedium à Christo Domino inventum, & illud

institutum ad peccatores coercendos: si enim hæc ita essent, tota confessionis machina, & institutio in animarum medelam, funditus everteretur, & penitus evanesceret. Vulnus enim, quod à medico sanū iudicatur, medicina non curat: rueret ergo fundamentum Tridentini sess. 14. cap. 5. ad definiendam confessionis integritatem. Si enim erubescat agrotus vulnus medico detegere, quod ignorat medicina non curat. Quis autem non videat ignorari vulnus à medico, qui neque illius quidem cicatricem permanere iudicat: ergo æquè irritat Sacramentum, palliare peccatum præsens, ac illud tacere.

13. Deinde quo modo hæc coherere possunt cum definitione Trident. eadem sess. 14. cap. 5. * Necessum est omnium mortalium veniam cum aperta, & veracunda confessione à Deo querere: nam quo modo erit aperta confessio, quæ ita est palliata, ut confessarius iudicet nil sibi vitæ clavium remittendum proponi: & quomodo veracunda, in qua pœnitens implicite, vel explicite protestatur, se non jam peccatorum veniam à Deo querere, sed novū gratiæ augmentum ad majorem vitæ spiritualis profectum? Insuper quomodo vera essent illa Concilii verba: * ipsa vero ejusdem confessionis difficultas, ac peccata detegendi veracundia gravis quidem videri possit, nil tor commodis levaretur. * Cum nulla difficultas, veracundia nulla, in ejusmodi confessione repetatur: Urgetur ex cap. consideret. de Pœnitent. dist. 5. quod est Augustini de vera & falsa pœnitentia. cap. 14. & de visitatione infirmorum. cap. 2. Ubi de peccatis loquens: sic ait. * Hæc omnia si accedant, vel dicta callide pallientur, animam jugulant. Quæ autem magis palliatè dici possunt, quàm quæ ita iudicium confessoris pervertunt, ut iustum existimet peccatorem, & non jam culpam doleat, sed valde timoratum veneretur.

14. Insuper quis neget, quod magis innotesceret confessario status pœnitentis, si tanquam de re nunquam iudicata se accusaret, dicens: sapius peccavi in materia castitatis: quam si de venialibus se accusans imperfectionibus, adderet in fine, se etiam accusare de rebus fornicationibus vitæ præteritis, jam iterum clavibus subiectis: cum tamen de novo, & quotidie in ea peccata miserè laboraret, & confessarius decipitur iudicans peccata illa, quæ hodie confiteatur esse eadem, à quibus heri, & nudius tertius illam absolverat. Quis inquam inficiabitur? Sed modus ille primus confitendi est damnatus à Concilio, eo quod per illam confessionem peccata illa iudicibus non satis innotescant: ergo & secundus confitendi modus damnatus etiam censendus est, cum directè opponatur motivo definitionis integritatis confessionis.

15. Urgetur ex eodem Concilio ibidem. Ubi eam notitiam peccatorum confessario tribuendam, inquit, quæ sufficiat, * ut æquitatem in pœnis injungendis servare possit. * Sed si peccatum novum possit, ut antiquum, & ut jam clavibus iterum subiectum confiteri, non tribuetur confessario prædicta notitia, cum nullus possit prudenter, peccatis jam remissis, & iudicatis, eandem pœnitentiam injungere, ac si remissa, & nunquam ad iudicium delata fuissent: ergo non est sufficiens ea peccatorum notitia, quæ confessarius sibi suadet, fuisse jam in alia confessione iudicata, cum verè non fuerint. Accedit Trident. sess. 14. cap. 2. definire, Christum Dominum eos, qui post Baptismum crimine aliquo se contaminaverint, ante hoc tribunal tanquam reos sibi voluisse, ut per Sacerdotis sententiam à peccatis liberentur, * Sed qui explicat in confessione peccata,

ut jam in alia remissa, non se sistit, nec præsentat tantum reum, ut à peccatis liberetur: ergo non adimplet præceptum Divinum confessionis. Ergo ita debet pœnitens confiteri, ut confessarius non decipiat, existimans peccatum illud fuisse jam in alia confessione remissum.

16. Denique efficaciter, illationis absurditas convincitur. Primum, nam si pœnitens plura peccata in eadem confessione ad eundem iudicem deferens, ita palliatè explicaret, ut confessarius non plura, sed unum tantum peccatum sibi proponi iudicandum perciperet, non esset confessio integra, ut omnes faterentur. Ergo quando plura peccata in diversis confessionibus ad eundem iudicem deferuntur, ita tamen palliata, ut iudex non plura, sed idemmet peccatum ad iudicium hoc deferri existimet, & supra idem delictum sententiam pronuntiari, non erunt confessiones integre: nam planè constat, peccata illa, ut plurajudici non innotescere, nec in hoc tribunali fuisse, ut plura iudicata. Secundò, quia hoc Sacramentum, ut definit Tridentinum, supra, est institutum per modum iudicii, in quo pœnitens est reus, accusator, & testis. Sacerdos verò iudex: sed in iudicio fori externi nulla esset sententia absolutoria, si præcedente accusatione delicti, reus falsis testibus probaret tale delictum fuisse jam in alio tribunali æqualis jurisdictionis iudicatum, & pœna sufficienter imposita, per sententiam latam, ab illo fuisse absolutum. Ergo, & in hoc iudicio pro foro interno conscientia à Christo Domino instituta, nulla erit sententia absolutoria, interveniente eadem fraude.

17. Ex dictis mihi suadeo prædicta absurda à nullo Theologo concedi posse. Quomodo autem vitanda: juxta principia primæ sententiæ ejus patroni videbunt, qui sequelam ingeniosè negabunt, & ita repetio negasse Leand. ubi sup. Nam licet disp. 5. q. 23. asserat cum Lugo, Bonac. Homobon. & Dian. eum qui facit confessionem generalem, non teneri explicare quæ peccata fuerint post ultimam confessionem commissā: neque obitare, quod pœnitens peccata recens commissā, implicite videatur indicare esse peccata antiqua, & iterum confessione subiecta, nec quod confessarius decipiat, ita iudicans. Quamvis, inquam hæc ibi doceat, nihilominus quasi. 24. inquirens, an liceat pœnitenti expressè confiteri peccata nova, ut antiqua? Respondet, quod licet Cardinal. de Lugo videatur indicare sustineri posse partem affirmativam, sibi tamen certissimum esse, non licere: * & credo, inquit, esse communem omnium Theologorum. * An consequenter? Alii viderint, quia ratio, quæ movetur ad hoc negandum, est ea, quam ex Card. Lugo adduximus supra, quæ parvi ponderis est.

18. Propter hæc existimo, præceptum manifestandi peccata confessario, ut iudici, tum ex Sacramenti institutione, & traditione Ecclesiæ, tum ex Tridentin. obligare ad ea ita exprimenda, ut si verè non fuerint in alia confessione iudicata, id confessarius percipiat, aut saltem non proponantur, ut antea clavibus subiecta, cum primum ad iudicium deferuntur: quia aliter variaretur iudicium in modo substantiali ipsius. Si verò semel iudicata fuerint, non erit necessarium id exprimere, si iterum confessioni subiiciantur. Nam ex eo, nullum sequitur absurdum contra bonos mores, nec contra finem, & integritatem hujus Sacramenti. Quod si quis ita idem mortale singulis confessionibus subiiceret, ut confessarius intelligeret semper esse peccatum distinctum

Actum de novo commissum, fortè aliquis sentiret esse illicitum, eò quod graviter se infamaret apud confessarium habentem illum pravis moribus imbutum, & conscientia distractum.

10. Ex dictis fit malè adduci pro contraria opinione Pat. Suarez, & Coninch, locis suprà citatis, quia ipsi tantum asserunt, illum qui se accusat de confesso, non teneri explicare jam iterum confessum fuisse, quod nos libenter fateamur; nam aliud est confiteri peccatum antiquum jam remissum quasi novum, aliud confiteri peccatum novum, quasi antiquum, & jam remissum, in hoc enim deficit pœnitens integritati, secus in illo. Insuper malè adducitur Pat. Thom. Sanchez ubi suprà, quia ipse tantum asserit, eum qui dubitat fuerit ne confessus peccatum aliquod, satisfacere, explicando totam malitiam illius peccati, quin explicet tempus quo commisit, nimirum an post ultimam confessionem, vel ante illam, & approbat opinionem P. Suarez, ut suprà relatum. Ex hoc autem principio non bene deducitur, pœnitentem non teneri saltem implicite in confessione indicare peccatum illud non fuisse in alia confessione directe absolutum: potius id semper implicite dicit, & ita confessarius intelligit, dum verba accusationis aliud non indicent, prout contingit in illationibus suprà deductis. Licet autem pœnitens non teneatur dicere, se in alia confessione subiecisse peccatum, quod modo confitetur, teneatur tamen peccatum novum non ita palliare, ut confessarius decipiatur, existimans fuisse olim clavibus subiectum, & absolutum.

§. III.

Argumentis negantis sententia fit satis.

20. **A**rgumenta contrariæ sententiæ unico verbo dissolvo. Respondeo ergo, confessionem debere esse integram quoad substantiā, & quoad modum, quia ad utrumlibet, confessionis præceptum obligat, ut ex traditione Ecclesiæ, ex Tridentino, & ex motivo ad integritatem definiendam constat. Integritas quoad substantiam in eo stat, quod omnia peccata quoad speciem, & numerum clavibus subiciantur: integritas autem quoad modum exigit, quod ita hæc subiecto fiat, ut confessarius, qui primus sententiam tulit, agnoscat pœnitentem ante hoc tribunal tanquam reum sibi, ut beneficio absolutionis veniam peccatorum consequatur, & quod pœnitentis status ista confessario innotescat, ut pœnam, quam oportet, pro peccatis possit imponere, ut definit Concilium: ad quod requiritur, quod non decipiatur iudex in modo substantialiter variante iudicium. Argumenta autem contrariæ sententiæ solum probant confessionem illam fore integram quoad substantiam; quod non inficior. Hoc verò non sufficit, quia deficit integritas quoad modum, quæ etiam requiritur ad satisfaciendum præcepto confessionis: aliàs daretur deceptio gravis in modo, & ordine istius iudicii, sicut in iudicio humano contingeret, si reus fateretur delictum, falsis tamen testibus probaret, fuisse jam ab alio iudice ejusdem potestatis iudicatum, & pœna debita punitum.

21. Fateor nihilominus casum illum à præfatis

Doctoribus admissum de eo, quoniam confessione generali, omnia sua peccata pœnitentem confiteri non explicans, fuerint necne aliqui post ultimam confessionem commissi, longè minus distantes habere, quam illationes ex principis suprà iudicium me factas: quem propterea admittit Tamburinus *Method. lib. 2. cap. 1. §. 1.* cum Henriquez, & alii, quos sequuntur Diesillus *tom. de Pœnitent. diffinit. 9. dist. §. 6. à num. 144. & dub. 7. num. 294.* & Cardinal. de Lugo suprà: quia pœnitens in ea confessione generaliter, non magis indicat in alia fuisse remissa peccata, quæ verè de novo confitetur, quam de novo esse commissi, quæ verè in alia confessione subiecerat; ac proinde confessarius, ex qualitate peccatorum, & pœnitentis statu, satis percipere posse videtur, plures illis fuisse jam absoluti, alia verò de novo subiecta. Cæterum quia confessarius non percipit, quæ, si quot hæc fuerint, adhuc existimo non satis teneat integritati, quin ea declarentur. Et ita tradit Fr. Ludovicus à Conceptione *tom. 1. exam. verit. tract. de Pœnitent. fol. 440. num. 19. & 21. in 2. casu resolutione.* Ubi ait contrariam sententiam * A principio intrinseco esse improbabilem. *

22. Undè fit omnino rejiciendum Martini de San Joseph in *Monit. confessor. tom. 2. lib. 1. tract. de Pœnitent. num. 11.* Ubi latissimam sententiam tenet ibi enim, sicut: * Uno cometo un peccado general y para ocular al confessor, que era de la confession presente, confesòse generalmente, y entre los pecados de la vida passada confesò el ultimo. Ex hoc probable, que pudo hazerlo así, por que nada le obligaba à dezir, que los pecados que confesò en los cometidos despues de la ultima confession, fuesen que interuenga alguna particular circunstancia, que no se dea entender, sino es diziendo, que el peccado es reciente. Sic Bonacina de *Sacrament. diffinit. 6. quest. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. difficult. 4. num. 5.* que citat Sanchez, y à Coninch, y los cita, y sigue Doria *3. part. tract. 4. resolut. 62.* Y lo mismo me parece se entiende, aunque los pecados que parece se en cometen, se confiesen en otra qualquiera confession particular, como se digan contodas sus circunstancias por que milita la misma razon, & de similibus, limitat iudicium, * sicilicet. Quem alii recentiores, quoad ultimam etiam partem conclusionis sequuntur, quibus favet Delgadillo *tom. de Pœnitent. cap. 11. de tenet expressè Marcus Vidal in Aurea solari, tractat. de Sacrament. Pœnitent. inquisit. 7. num. 24.* Quorum doctrinam se approbare non valere, ut Tamburinus in *Method. lib. 2. cap. 1. §. 1. num. 14.*

& ego ab scholis relegari vellem: & spero, quia nulla opinio perniciosior.

QVÆSTIO IV.

*Virum, qui habet iudicium probabile
pro utraque parte, teneatur confiteri,
saltem si in peccatum commis-
sum magis propen-
deat?*

Partem affirmativam nonnulli tuerentur, quam Mag. Barnabas Gallego tract. de confes. probab. dub. 8. non solum communem, & veram appellat, sed nullum pro contraria fuisse Auctorem dicit. Ceterum vir doctus deceptus est, & miror plures pro contraria non invenisse: Est enim probabilior, & inter Doctores communis, ut testantur Cardinal. de Lugo disput. 16. de Penitent. sect. 2. num. 58. & 68. & Mag. Joannes Martinez de Prado tom. de Penitent. q. 84. dub. 4. §. 6. fol. 31. n. 44. eam tenet Sylvest. verb. Confessio secundo, q. 2. Ubi sic. * Notandum est ex doctrina Div. Thomæ, & communiter omnium, quod aliud est scire, aliud opinari, & dubitare. Quia scire, habet certitudinem sine hesitatione de opposito; opinari verò non habet certitudinem sine hesitatione, sed habet assensum, vel credulitatem de aliquo cum formidine de opposito: dubitare vero non habet assensum, vel credulitatem alicuius, sed propriè dicitur, quando aliquis aliquam sententiam, nec credit, nec decredit, sed est in æquilibrio, non declinans magis ad unam partem, quam ad aliam, saltem notabiliter, etiam si aliqualem conjecturam leviter sine probabiliori ratione de altera earum. Qui ergo opinatur (attendit) probabiliori ratione de aliquo, quod non sit mortale, non tenetur illud confiteri. * Sic Sylvest. M. Sacri Palatii.

1. Quem, cum aliis citatis, sequitur Thom. Sanchez tom. 1. Summ. cap. 10. num. 79. ibi. * Dicendum est, non teneri hunc fateri peccatum, quod probabiliori opinione credit non esse mortale, quia potest quilibet operari, sequendo probabilem sententiam (ut satis probavi cap. præced. num. 14.) atque ita docent Rosella, Sylvest. Gerson, Henriquez, Suarez, qui optimè ait, hoc esse verum, etsi hic iudicet tanquam probabilior illud esse peccatum mortale, quia non tenetur quis sequi probabilioris opinionem, sed satis est probabilem. Atque eadem ratione idem est dicendum, quando poenitens probabiliter opinatur, se id peccatum confessum fuisse, quamvis probabilior credat oppositum; sic Suarez, quod non obscure etiam docuit Navarrus. * Hactenus P. Sanchez.

2. Idem sentit Diana part. 3. tract. 4. resol. 107. * Difficultas, inquit, est, quando poenitens probabilior iudicat, se peccasse mortaliter, vel non esse confessum tale peccatum. In hoc casu Coninch, & alii docent illud peccatum debere confiteri, &c. Quia nisi confiteatur, potest se exponere periculo mortaliter peccandi, &c. At hæc sententia mihi non placet. Non enim possum intelligere, quomodo poenitens sequendo opinionem probabilem, etiam probabilioris, & tutiori relicta, exponat se periculo peccandi mortaliter, &c. Et ita nostram sententiam docent Sanchez, Syllivius, & alii. * Sic Diana.

3. Quibus adde plures, quos citatos sequitur Leander à Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 5. quæst. 28. dicens esse communem, ibi. * An qui probabiliter opinatur

se non peccasse mortaliter, aut mortale à se commissum, esse confessum, teneatur illud confiteri? &c. Respondeo non teneri, quia liberum est unicuique sequi opinionem probabilem, quæ sicut in aliis materiis, sic etiam in hac sufficit ad observandum præceptum. Sic Sanchez loco citato, num. 76. Suarez disp. 22. sect. 9. Granado tr. 9. disp. 7. num. 1. Diana 3. part. tract. 4. resol. 107. Lugo disp. 16. num. 58. & communis. Nec oppositum docent Victoria, & Sorus pro opposita sententia citati, quia solum loquuntur de peccatis omnino dubiis. Imò & Navarr. in nostram inclinat sententiam, ut advertit Sanchez. Sic etiam Filliucius, Bonacina, & alii, quos sequitur Machado 1. part. Sum. lib. 2. part. 4. tract. 5. doc. 3. in fine. * Et quæst. 29. asserit idem dicendum, licet probabilior iudicet se peccasse mortaliter, vel non esse confessum, pro quo fere omnes citatos refert.

4. Cum his sentit P. Leander à Murcia in disquisit. unic. resol. 8. n. 1. ubi ait tenere Sylvium, Sylvestrum, & Meratium, & addunt, inquit, Meratius, Sylvius, & Caramuel id verum esse, licet probabilior quis iudicet, se peccasse, aut non fuisse confessum. * Eandem opinionem tenent Pitigianus, Mercerus, & alii, quos citatos sequitur Angelus Maria Verricelli tom. 1. tract. 2. quæst. 28. * Quia homo, inquit, in rebus practicis potest sequi opinionem probabilem, omnia opposita probabilis, vel probabilioris, quando in rebus ipsis non imminet aliquod periculum. * Et clarius infra n. 10. * Qui probabiliter credit, se non peccasse, non tenetur confiteri, neque in articulo mortis: (attende) & ad Sacram Eucharistiam, nulla prævia confessione, aut contritione accedere potest. Fagund. præcept. 2. lib. 3. cap. 4. num. 6. Probatur quoad primam partem; quia qui in mortis articulo tale peccatum non confitetur, nulli se exponit periculo, cum per aliorum peccatorum confessionem, aut contritionem gratiam sit consequutus. Probatur quoad secundam partem, quia non peccat contra Religionem, seu reverentiam debitam Sacramento, qui iuxta probabilem opinionem illud recipit, aut ministrat, ut dixi supra quæst. 26. * Sic ille, qui quæstion. 26. citata duodecim Auctores pro hac parte refert, inter quos Salonium, Sayrum, Villalobos, Basilium, Ponc. Antonium Perez, Loricam, & Mag. Bart. de Medina, quos sequitur Mascarenhas tract. 4. de Sacram. Euchar. disp. 4. cap. 4. num. 242. fol. 227. Et tenet novissimè Fr. Franciscus à Jesu Maria, Carmelita excalceatus part. 1. Cursus Theologia Moral. tract. 4. de Sacram. Euchar. cap. 7. numer. 29. apud quem Sylvest. Rosella, Gerson, Henriquez, Sanchez, Dicastillo, Bonacina, & Filliucius.

5. Notant verò, & merito Verricelli, Fagundez, Sanchez, & Henriquez libr. 2. de Penitent. cap. 4. num. 5. Averla, & alii quos sequitur M. Prado supra num. 47. eum, qui probabiliter credit non peccasse, aut esse confessum, teneri nihilominus elicere actum contritionis in articulo mortis, nisi præcesserit aliorum peccatorum confessio, aut contritio; imò, & teneri confiteri, si dubitet de sua contritione, casu, quo sola contritio præcesserit. Quia licet opinio probabilis excuset à præcepto divino integritatis confessionis, non supplet medium necessarium ad salutem, qualis est remissio peccati, si fortè fuerit commissum. Ergo ne quis se exponat periculo damnationis, tenebitur medium assumere, quo suam justificationem certam faciat, ac proinde, vel aliorum peccatorum confessionem præmittere, qua indirecè remittatur peccatum (si forsan commisit) quod ex opinione probabili desinit confiteri, vel actum

con-

contritionis elicere, in quo includitur votum conditionatum confitendi, si aliquando ei innotuerit, illud peccatum fuisse commissum, & non confessum.

6. Dices, si probabiliter iudicans non peccasse mortaliter, nulla præmissa confessione, nec perfectâ contritione, solâ attritione, Eucharistiam in mortis articulo suscipere, licet re vera in statu peccati mortalis esset, justificaretur virtute huius Sacramenti, quod primam gratiam conferre bona fide accedenti, est sententia expressâ D. Thomæ, & Thomistarum. Ergo qui probabiliter iudicat non peccasse; nec in articulo mortis tenebitur aliorum peccatorum confessionem præmittere, & neque actum contritionis elicere, sed sat illi erit, Eucharistiam attritus suscipere. Respondeo opinionem D. Thomæ, non esse certam, licet probabilior, quæ si falsa sit coram Deo, medium necessarium ad salutem supplere non poterit. Quapropter ea nemo contentus debet esse in articulo mortis; sed medium certum non omittere, quale est actus contritionis (secundum fidem) aut aliorum peccatorum confessio, nam quæ ex iusta causa, vel ex oblivione omittuntur; in eadem confessione quoad remissionem inclusa intelliguntur, ut ex Concilio Tridentino constat.

QVÆSTIO. V.

Verum sit obligatio confitendi peccata dubia?

§. PRIMUS.

Doctorum sententia referuntur.

1. **Q**uestionem hanc nostra, tempestate celebrem, & ad conscientias exonerandas utilissimam, ut rem non dubiam potius supponebant, quam probabant Theologi. Verum, ut cum P. Vazquez, Azor, Villalobos, & Sayro, rectè admonet Joannes Sanchez in select. disp. 19 num. 7. negare non possumus aliquando turbam Doctorum amplecti unam opinionem absque delectu rationum, aut saltem non tam exactè rationibus ponderatis, contra quos Doctor alius opinionem aliquam mature excogitatam in scholas introducere potest. Pro hoc igitur dubio de peccatis dubiis, non mediocribus studiis impensis jam diu laboravi.

2. Est igitur controversia. An dubius de peccato, teneatur illud sub tali dubio confiteri? Dubium autem hoc dupliciter potest esse, vel negativum, ut cum quis dubitat, an peccaverit, ita ut pro neutra parte contradictionis possit assensum præbere: vel positivum, ut si quis certus se peccasse, dubitat, ut suprà, an venialiter, an mortaliter? Et in utroque dubio: Prima, & communissima sententia est, peccatorem teneri, sub tali dubio confiteri. Ita plures, quos ad quadraginta referens sequitur P. Thom. Sanchez in Summ. libr. 1. cap. 10. num. 66. & 67. P. Suarez de Pœnit. disp. 22. sect. 9. num. 7. P. Granado contr. 7. de Pœnit. tract. 9. disp. 7. dicens: *Esse certum omnino* P. Henr. q. lib. 2. de Pœnit. cap. 3. §. 7. & cap. 4. §. 5. & de Pontif. Rom. Clave, lib. 4. cap. 9. num. 3. prope fin. Cardin. de Lugo disput. 16. num. 63. Leander disp. 5. quæst. 25. & 26. & alii communiter.

3. Secunda sententia in dubio negativo opposi-

tum tenet. Ideoque asserit, eum qui dubitat, an peccaverit, non teneri confiteri. Ita expressè P. de Coninch, tract. 2. de Sacram. disp. 7. dub. 8. credi ubi sic ait: *Ad hoc, ut peccatum teneat confiteri, requiritur, ut saltem probabiliter possim iudicare peccasse.* Hanc opinionem amplectitur P. Joannes Præposit. tom. 2. in 1.2. quæst. 19. art. 6. dub. 4. in fine, & semper esse visam sibi ipeculativè probabilem cum P. Lessio, & aliis, quibus eam communicavit, aliter tom. 3. in 3. p. quæst. 5. de integrit. confess. dub. 3. quæst. hoc loco addat, in praxi non esse à contraria tendendum, Et in casu æqualis dubii, defendunt Philbertus Marchinus de Sacram. Ord. tr. 2. p. 4. cap. 1. n. 17. & plures alii, qui eodem modo philosophandum putant in dubio peccati, quoad obligationem confitendi, ac in dubio voti, quoad obligationem adimplendi. Quibus dissentire non potest Fagundes in 1. in Quinq. præcepta Ecclesie, præcep. 2. cap. 1. num. 9. Ubi reddens disparitatem, cur dubius de voto non teneatur adimplere, & dubius de peccato confiteri teneatur: Respondet: *Disparitas est, quia in secundo casu constat, peccatum fuisse commissum, in primo vero non constat votum fuisse emissum, & idcirco diversa est ratio utrobique, quia quando expressè non constat, votum fuisse emissum, manet homo possessor suæ libertatis, & idcirco melior est conditio possidentis; at vero peccator non est legitimè possessor suæ conscientie, cum certo sibi consistet de peccato se commissio, & non sibi consistet, fueritne mortale, an veniale.* Hæc ille. Ex quibus manifestè colligitur, quod, si peccatori non consistet de peccato se commissio, erit legitimè possessor suæ conscientie, sicut, & qui dubitat, an votum emisit, ac proinde non tenebitur ad confessionem, sicut neque alter ad votum: In hoc enim casu nulla esset disparitas. Sic etiam pro hac sententia Layman, & Granado iustitiant, & Auctor casuum conscientie Bononiarum su. fol. 83. & probabilem putat Martinus de S. Joseph in Monitis confess. tom. 1. lib. 1. de Pœnit. tract. 6. num. 1. Et pro scrupulosis defendunt Oviedo 1.2. tract. 4. contr. 1. punct. 2. num. 27. & 29. Azor tom. 1. lib. 1. cap. 10. quæst. 7. Sanchez lib. 1. Sum. cap. 10. num. 82. Caltip. laotom. 1. tract. 1. disp. 4. & alii, quos sequitur Venticelli tom. 1. quæst. moral. tract. 5. quæst. 2. n. 6. & cum Sanchez, Becano, Granado, & aliis certissimam putat Teburinus in Methodo expedit. confess. lib. 2. cap. 1. §. 3. num. 16. quia scrupulosi debent præsumi non peccasse mortaliter. Quam rationem pro omnibus etiam non scrupulosi militare tradit Speculum conscientie, tract. 1. §. 9. folio 122. *Si tu (inquit) ducas, si contemiste en tal vicio, & peccado, es sensual, que no, y por consiguiente no peccaste mortalmente.* Sic obviato D. Thoma 2.2. q. 36.

4. Tertia verò sententia in discriminatione adhibet, non esse obligationem confitendi peccata dubia. Doctores aliqui apud Machado tom. 1. lib. 2. fol. 432. Inter quos malè pro hac parte refert Patrem Suarez disput. 22. de Pœnit. sect. 9. quia ibi contrarium sententiam apertissimè tenet. Probabiliter tamen patet P. Layman in Theol. mor. lib. 3. tract. 1. cap. 4. §. 4. n. 27. Ubi sic habet: *Si in decursu vitæ alia peccata sunt, quorum conscientiam habet, confiteatur, necesse illo, de quo post diligenter excussionem dubitat, non apparet non incumbere ejus confitendi obligationem.* Hanc opinionem speculative veram ducit Bauni tom. 1. tract. 4. de Pœnit. quæst. 17. Licet ipse contrariam in vitis, ut ibidem fateretur, sequatur. Et amplectuntur Illust. Caramuel in Theol. mor. lib. 3. de con-

scientia diffamare, & apud illum Pater Amicus, & Theles Lovanienses in Collegio Societatis Jesu. Et iterum in Theolog. fundament. à num. 1322. fol. 671. & fol. 691. §. Obiect. 3. ubi inquit. "A ratione non solum esse probabilior, sed moraliter certam." Et sequuntur Joseph de Jnnatio in resolut. Theolog. mor. tom. 1. resolut. 7. per totam. Joannes Martinon in Theologia scholastica tom. 5. disp. 50. sect. 8. à n. 91. Ferrantinus de scandalo. quæst. 77. à n. 31. Petrus Marcantius in Tribunalis Sacram. tract. 4. tit. 6. quæst. 5. Et cum Jesuado à Bononiis, & Se pigne Paulutio, defendit nov. simè D. Franciscus Verde in opusculo pro Caramuele. quæst. 12. p. 1. §. 1. m. 147. fol. 145. & 146. & supponit M. Ariuaxo in decision. moral. de statu civili, disp. 9. casu 11. n. 9. fol. 455. ubi sic. "Ecclesiis non præcipit confiteri hoc, aut illud in particulari, sed in communi cuncta peccata mortalia, certo talia, & al. à non confessi." Et probabiliter putant Castro Palao tom. 4. de Poenit. tract. 3. p. 1. §. 9. Quia contrariam, quam sequitur verior vocat, & Angel. Bossius tom. 1. à num. 1754. Et hanc opinionem esse practicè probabilem, tenuerunt plures Doctores Romani à P. Carolo Musarat Societatis Jesu consulti, & plurimæ ex Doctores Comptentibus, & in eadem Universitate sacre Theologiæ publici Professores, eximique Theologi, quos à se consultos refert R. P. Leander à Murcia in Dissquis. lib. 1. disp. unica, resolut. 8. n. 26. & 27. Et hanc sententiam probabilem esse, suo calculo firmarunt Revires Societatis, ut testatur P. Ferrantinus ubi supra tit. de scandalo. q. 77. n. 31. Ubi hæc ex illis refert verba. "Opinionem de peccatis dubiis negativè (nimirum de quibus non fertur iudicium, quod non fuerint commissi) iudicavimus olim non debere permitti in Societate, cum vix reperiretur unus scriptor, qui illam tueretur. Modo verò cum jam apertè, & ex professo in suis scriptis tueantur, præter Aggidium Coninch, Petrus Marchantius, Caramuel. Josephus de Januario, & Joannes Martinon: & alii multi scriptores iudicent probabilem, censemus posse jam in scholis Societatis permitti." Eandem opinionem in ordinem recipiendam Eucharistiam amplectuntur. P. Granado in 3. p. controver. 6. tract. 1. disp. 7. n. 13. P. Sarrub. Eucharist. n. 23. & tanquam probabilem admittit Leander à Sacram. de Euchar. tract. 7. disp. 7. quæst. 11. & Mascarennas tract. 4. de Eucharist. cap. 4. n. 241. Et in dubio æquali consentiunt Philibertus Murchinus de Sacram. Ordin. tract. 3. p. 3. cap. 1. n. 17. & M. Paulus de Blanchis in disceptat. cas. conscientia, disp. 3. m. lit. C. fol. 136. ubi sic. "Sic ille, qui vult accipere Sacramentum Eucharistia, non cognoscit, nec vehementer suspicatur se esse in mortali, non est necesse, ut confiteatur ante sanctissimam communionem." Hæc ille.

5. Exant quis hanc sententiam tenuisse Paludanus, D. Antonium, & Tabienam, quando dubium est, quales referri P. Henriquez lib. 8. de Eucharist. cap. 45. in gloss. lit. P. Addunt, inquit, Paludanus, Antonius, & Tabiena id verum esse (nempe teneri confiteri peccata dubia) quando magis declinat id fuisse peccatum mortale, aut non fuisse illius confessionem, al. à in dubio æquali, ut non tenetur ad votum, & contra præceptum, tanquam ad confessionem illius. Contra Gerlon Alphabero 41. lit. F. qui obligat in æquilibrium. &c. At revera hæc (ut Henriquez) potest practicè deponere dubiam conscientiam, & sic exensatur à præcepto, sed in mortis articulo expediet confiteri, si facile non habeat contritionem, aut aliud Sacramentum, ne se exponat periculo damnationis. Hæc tenus Henriquez, quem immerito non

nullum calumniatur, hos Doctores pro hac sententia adduxisse, eos recolui, & planè inveni illi faventes, quia obligationem confitendi peccata dubia de probabili tantum dubio intelligendam tradunt, nempe quando quis probabiliter putat se peccasse. Ita D. Antonius apud Tabienam verb. Confessio, 2. num. 12. Ubi loquens de prædicta obligatione, sic inquit. "Secundum Archiepiscopum Florentinum debet intelligi de dubio probabili." Cujus sententiæ adhæret ipse Tabiena ibidem, & expressius num. 14. dicens: "Tenetur iterare confessionem, quando advertenter tacet aliquid, quod est mortale, vel credit, vel probabiliter dubitat, esse mortale." Quibus consentire videtur Mag. Zanardus 1. part. instruct. de Sacram. Poenit. de dubiis pro confessione, §. 8. Queritur, fol. mibi 213. qui obligationem confitendi non agnoscit, dum quis non iudicat probabiliter se peccasse. Licet in casu æquali pro utraque parte probabilitatis, ad confessionem obliget. "Octavo, inquit, queritur, an ad integritatem confessionis spectet confiteri peccata dubia? Respondetur, quod poenitens tripliciter potest dubitare peccatum esse commissum, & non confessum. Primo, probabiliter tenendo peccatum esse commissum, & non confessum, & tunc tenetur. Secundo: habendo rationes probabiles pro utraque parte, & tunc etiam tenetur confiteri. Tercio: habendo rationes probabiles pro confessione facta, & sic debet omnes scrupulos reicere." In quibus, ut patet, solum comprehendit casus iudicii probabilis de peccato commissum, & solum obligat ad confessionem peccati dubium, qui probabiliter tenet se peccasse, dum oppositum non sit ipsi probabilius, eum verò qui iudicium suspendit, neutri parti assensum præstare potens, obligatione adstrictum non agnoscit.

§. II.

Tertia sententiæ fundamenta, ejus probabilitatem ostendunt.

6. Nemo negare potest hanc sententiam à loco extrinseco valde probabilem esse, idemque Doctores, quos congesti, auctoritas apertissime evincit. Nec ab intrinseco negare audeo, habet enim efficacissima fundamenta, quæ improbari non possunt.

7. Probo 1. efficaciter ex Concilio Tridentino, sess. 14. cap. 5. ubi totam materiam necessariam huius Sacramenti, inquit, explicans, sic definit. "Constat enim nihil aliud in Ecclesia à poenitentibus exigi, quam, ut postquam quisque diligentius se excusserit, ea peccata confiteatur, quibus Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit." Ex quibus sic formo argumentum. Ille tantum tenetur confiteri, qui meminit mortaliter offendisse Deum, sed qui dubitat, an peccaverit mortaliter, non meminit mortaliter offendisse Deum: ergo qui dubitat, an peccaverit mortaliter, non tenetur confiteri. Consequentia est legitima, major est de fide, minor indubitata apud Theologos, & mille exemplis demonstrabilis: nam qui meminit de solutione debiti, non tenetur solvere, secus qui dubitat. Qui meminit de recitatione officii, non tenetur recitare, secus qui dubitat. Qui meminit se confessum fuisse, non tenetur confiteri secundum omnes, secus qui dubitat. Rursus nemo potest jurare se meminisse de illo, de quo dubitat: ergo qui dubitat, non meminit. Ergo qui dubitat, an mortaliter

taliter peccaverit, non meminit mortaliter offendisse Deum; sed Ecclesia, ut fides docet, nil aliud exigit à penitentibus, nisi quod ea peccata confiteantur, quibus Deum suum mortaliter offendisse meminerint: ergo non exigit confiteri peccata dubia.

8. Confirmatur ex Aristotele lib. 1. de memoria, & remissio, & ex D. Thoma ibidem lect. 1. Ubi explicans cum Philosopho, quid sit, meminisse, inquit, * semper, cum anima memoratur, pronuntiat, se vel prius audivisse aliquid, vel sensit, vel intellexisse. * Sed, qui de his dubitat, non pronuntiat, se audivisse, vel intellexisse; sed dubium esse, an audierit, & an intellexerit: Ergo qui dubitat, non memoratur: ergo qui dubitat, an peccaverit lethaliter, non meminit mortaliter offendisse Deum: ergo non tenetur confiteri. Urgetur: Quia dubius ab ignorante non distat, l. Manifestissimi, §. Sin autem nescius. Gar. Lusit. decis. 91. num. 1. in princip. Imò comparantur ex Surdo decis. 265. num. 17. Sed qui ignorat, non est memor, ergo nec qui dubitat.

9. Secundo probatur, quia omnia jura clamant, in dubio delicto reum esse absolvendum, & consequenter esse liberum ab obligatione, quam ratione delicti subiturus erat. A qua regula juris, ut potè rationi consona, inquit Sanchez in Sum. lib. 1. cap. 10. num. 48. non est recedendum absque textu expresso. Accedit, quod in dubio non debet presumi delictum: & in nullo foro aliquis accusari debet de delicto, quod commississe, ita ostendi non potest, ut data indicia, & conjecturæ assensum non generent. Ergo nemo tenetur se accusare de peccato dubio. Hac ratione ducuntur auctores pro secunda sententia citati: verum si alicujus ponderis est, qui hanc sententiam amplectuntur in dubio negativo, debent etiam in positivo amplecti, ne inconsequenter loquantur: nam rationes allatæ, & afferendæ, vel in utroque præstant, vel in neutro: nam si delictum presumi non debet, potiori jure, licet constet de delicto, non debet presumi grave. Deinde materia necessaria accusationis est delictum grave: ergo si nemo accusari debet de delicto, quod non sit probabile, nec tenetur accusari de delicto gravi, quod probabile non sit. Ergo vel in utroque dubio affirmandum, vel in utroque negandum. Et ita sentit Cardin. de Lugo disp. 16. sect. 2. n. 61.

10. Tercio probatur: quia præceptum confessionis, tam jure Divino, quam humano, solum est præceptum confitendi mortalia: ergo dubitare, an culpa sit mortalis, est dubitare, an contineatur sub præcepto: Sed quando constat de præcepto, & dubitatur, an res aliqua sub illo contineatur, nemo illo tenetur, ut docent P. Thom. Sanchez in Sum. cap. 10. num. 32. & P. Salas 1. 2. quest. 1. tract. 8. disp. unica. sect. 25. n. 28. Et cum Filucio, & Alphonsio de Leon, Marcus Vidal ubi infra num. 4. Ergo qui dubitat, an peccaverit mortaliter, non tenetur præcepto confessionis. Urgetur, quia ut ait P. Henriquez probat Sanchez lib. 2. de Matrim. disp. 41. num. 36. Idem est dubitare, an sit præceptum de illa confitenda. Sed quando quis dubitat, an sit præceptum, non tenetur illo, ut fatentur prædicti Doctores, quos sequitur P. Suarez tom. 5. in 3. p. disp. 40. sect. 5. n. 15. & P. Sà verb. Dubium num. 2. Medina, Sotus, Valentia, & alii, quibus consentit Marcus Vidal in Arca salutari. Ubi de dubiis, inquis. 2. fol. mibi 39. Ergo qui dubitat, an hæc culpa contineatur sub præcepto confessionis, illo non tenetur; sed qui dubitat, an sit mortalis, dubitat, an contineatur. Ergo, &c.

11. Premo iterum, nam ut colligitur ex Pallo punct. 34. de conf. num. 4. & 8. & punct. 35. n. 1. (quod Theologis communiter supponitur) omne dubium facti pertinentis ad materiam præcepti, & ad hoc ad dubium juris, in quo dubio nemo tenetur, nec docent communiter Theologi. Hinc dubitans, post sufficientem diligentiam, an hodie sit dies jejunii, vel an dies festus, vel an viginti annorum expensio, nullo præcepto ligatur abstinendi à carnibus, ad diendi sacrum, vel jejuniandi: quia materia hujus præceptorum est abstinencia in die veneris, autius sacri in die festo, & jejuniandi anno vigesimo primo completo, ac proinde de prædictis dubiis, & dubitare de præceptis, eo quod sit dubium facti pertinentis ad materiam præcepti, quod proinde ad dubium juris reducitur. Sed peccatum mortale est materia præcepti confessionis, ergo dubium de peccato mortali est dubium facti pertinentis ad materiam præcepti, ergo ad dubium juris reducendum, in quo neminem tenet, & commune est apud Doctores.

12. Imò clare ad hominem contra Thom. Sanchez in Sum. cap. 1. num. 48. nam ibi manifestè docet, dubium juris esse, quoties dubia essent, seu ad hoc, ex qua jus aliquod, seu lex nascitur: quod licet etiam expresse P. Arriaga 1. 2. disp. 25. sect. 3. n. 15. & aliud inquit. * Quodcumque dubium est, citationem, qua primo quasi incurrit quis obligationem; tunc standum pro libertate hominis. * Imò ipse Sanchez ibidem cum Suarez supra sect. 6. n. 1. Salas, Navarro, & alii, docet, in dubio facti præcepti homicidium, neminem censendum esse irregularem, eo quod in dubio facti pro solo homicidio est in jure prescripta irregularitas: (patialis scilicet, quia hæc irregularitas tantum privat usum ordinis majorum, non receptionem, neque redditus subalternos ad beneficia, ut benè probat P. Bressier, lib. 2. de cens. cap. 8. Imò si facta diligentia, maneat quis in eoque dubio, non centum irregulariter tradit P. Henriquez lib. 14. cap. 14. num. 3.) Sed quidquid sit de hoc, contra Doctores citati aperte sentiunt in dubio facti, eo quo lex aliqua nascitur (excepto dubio homicidii) neminem ea lege obligari: sed peccatum mortale est id, ex quo nascitur ipsa lex confessionis, ergo in dubio peccati mortalis, nemo tali lege ligabitur.

13. Respondent Sanchez, & Lugo, in jure præceptum confitendi peccata certa, & dubia. Verum hæc responsio est ipsissima adversariorum conclusio, quam non supponere, sed probare debent, afferentes caput aliquod juris, ubi id expresse præscriberetur, quod non afferunt, neque possunt, quia nullibi reperitur. Ergo si irregularitas, quæ est præceptum abstinendi ab ordinum actibus non obligat in dubio facti præter homicidium, quia in aliis dubiis non invenitur expressum in jure, ut fatetur Sanchez: Ita præceptum confessionis non obligat in dubio facti lethalis, quia hoc nullibi reperitur expressum, & ut constat ex l. quidquid adstringenda. §. de verb. obligat. Quidquid adstringenda obligat causa dictum est, id nō palam exprimitur, & nullum esse censendum est. Et ut constat etiam ex cap. ad prejurando, lib. 6. Ubi agitur de obligatione iudiciali, interpretatio debet esse mitis.

14. Quarto probatur, nam ex eo, quod Trident. sess. 14. cap. 5. doctrinaliter agens de circumstantiis necessariis confitendis, determinat, mutantes species necessarias confitendas esse, & nihil dicat de notabilia aggravatibus; communior, & probabilior sententia, ut infra videbimus, defendit, has non esse necessarias confitendas: quam illationem esse claram ex Trident.

ident. tūm quia de circumstantiis aggravantibus tacet, tūm quia doctrinam ibi tradens de necessariis ad confessionem, subiungit, **nil aliud in Ecclesia à penitentibus exigi**, docet cum pluribus Leander *tract. 5. disp. 8. §. 1. quæst. 3.* Ergo, quia Trident. doctrinaliter agens de materia necessaria confessionis, solum de finit confitenda peccata mortalia, quorum quis confiteatur, & memor est, nil dicens de peccatis dubiis, sed potius subiungens, cui non dissentit Pat. Vazquez de Panit. *quæst. 91. art. 1. dub. 2. n. 8.* ubi inquit: **quia tantum confitetur, quæ Conciliū explicavit esse explicanda, satis fecit præcepto credendum est.** Nec dici potest argumentum hoc esse tantum negativum, non enim purè negativum est, cum Conciliū de mortalibus confitendis agens, semper positivè limitet ad eas, quæ memoriæ occurrunt, sicut limitat circumstantias ad eas, quæ speciem peccati mutant.

15. Urgetur, quia confessionis præceptum, rigidum, & valdè onerosum est, & obligatio confitendi peccata dubia, utpotè plurimos afferens scrupulos, valdè est odiosa: ergo præceptum confessionis non est extendendum ad peccata dubia, sicut ob eandem rationem, non extenditur ad circumstantias notabiliter aggravantes, sed potius restringendum est, juxta regulam juris: odia sunt restringenda, & favores ampliandi. Præterquam quod, ut habetur in *jure cap. grave 22. quæst. 3.* injustum est pro culpis dubiis certam adhibere penam: non posset autem, non adhiberi pro peccatis dubiis, si materia necessaria foret. Omitto ipsammet confessionem peccati dubii esse penam non leviorem peccatis, ut nemo non expectitur, ergo non est pro culpis dubiis imponenda.

16. Respondet P. Thom. Sanchez in *Sum. lib. 1. cap. 10. n. 66. & 78.* præceptum confessionis esse favorabile, & idè extendendum. Quia confessio, inquit, est medicina peccatum sanans, ac præservans à lapsu in similia peccata dubia. Bene quidem; sed non bene inde deducit, confessionem non esse penalem. Primò, quia rectè componitur idem esse medicinam, & penam, ut de satisfactione Sacramentali definit Trident. *sess. 14. cap. 8.* dicens: **Debere talem esse, ut non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad prætorum vindictam, & castigationem.** Secundò ad hominem contra ipsum Sanchez: nam de excommunicatione loquens, ita docet aperte *lib. 9. de Matrim. disp. 32. n. 17.* per hæc verba. **Quia ex una parte, inquit, excommunicatio est medicinalis, & ex altera est pœna.** Tertio, quia reservatio peccatorum est medicina ad præcavendum in posterum, ut tradit Lugo *disp. 10. sess. 2. n. 11.* & non dissentit ipse Sanchez *suprà n. 18.* Et tamen reservationem esse etiam odiosam, & pœnalem, idèque restringendam, ut non extendatur ad casus dubios, tradit ipsemet Sanchez in *Sum. cap. 10. citato.* Ergo rectè coheret præceptum confessionis esse medicinam, & simul esse odiosum, & pœnalem, ac proinde restringendum, ut non extendatur ad peccata dubia. Fateor institutionem hujus Sacramenti esse favorabilem, & idè extendendam, quis verò præceptum medicinam valdè pœnalem infliciri non possum, adeo enim grave onus est, ut plures Doctores existiment, supra Ecclesia potestatem esse, illud imponere, ea saltem integritate, qua de facto impositum est. Vide Cardin. de Lugo

Part II.

disp. 15. sess. 6. Igitur præceptum confessionis extendi non debet, sed tantum confessionis institutio, nam ut bene docet Sanchez de *Matrim. lib. 1. disp. 1. n. 4.* cum Glof. Panormit. Bartolo, Baldo, & aliis; constitutio, quæ simul est favorabilis, & pœnalis, extendenda est quatenus favorabilis; & restringenda quatenus pœnalis. Ergo confessio quoad præceptum, utpotè pœnalis restringenda est, & confessio quoad institutionem, utpotè favorabilis amplianda. Unde consequenter fit, peccata dubia non esse materiam necessariam confessionis, sicut nec circumstantias aggravantes, nec peccata venialia, licet confessionis institutio, quia favorabilis, ad hæc omnia extendatur.

§. III.

Alia ejusdem sententiæ præsidia.

17. Quinto probatur nostra conclusio. Semel posita reservatione peccati, præceptum confitendi tale peccatum reservatum, est præceptum illud confitendi Superiori: sicut semel posito peccato mortali, est præceptum confitendi Sacerdoti approbato: sed in dubio à reservatione, cessat obligatio confitendi Superiori, ut docent P. Suarez *rom. 5. in 3. p. disp. 40. sess. 6.* P. Thom. Sanchez *suprà n. 74.* & alii communiter: ergo in dubio an sit mortale, cessat obligatio confitendi Sacerdoti approbato.

18. Respondet Sanchez, reservationem esse odiosam, & idè non extendi ad casus dubios. Fateor, sed consequentiam doctrinæ non capio. Primò, quia ex eo confessio, juxta Sanchez, est favorabilis quoad præceptum, quia est medicina ad peccata in posterum præcavenda; sed etiam reservatio est medicina ad præcavendum in posterum, ut satis innuit ipse Sanchez *lib. 9. de Mat. disp. 32. n. 18.* & docet expressè Cardin. de Lugo *hic disp. 20. sess. 2. n. 11.* & supponitur à Trident. *sess. 14. cap. 7.* Ergo vel reservatio extendenda est ad casus dubios, vel confessio non est extendenda ad peccata dubia. Secundò, quia ut ait ipsemet Sanchez in *Sum. lib. 1. cap. 10. num. 66.* & probat *lib. 1. de Matrim. disp. 39. n. 5.* cum Bartolo, Covarrub, Azebedo, & aliis: Lex quantumcumque pœnalis, & odiosa amplianda est, quando est in animarum favorem ad vitanda peccata; sed lex reservationis talis est juxta communem Theologorum sententiam: ergo in doctrina Thomæ Sanchez, non est restringenda, sed amplianda. Genuina igitur ratio, ob quam peccati reservatio, in principis hujus Doctoris, licet in animarum favorem ad vitanda peccata, non extenditur ad casus dubios, ea est, quam ex ipso Sanchez, & aliis *suprà* adduximus: nimirum, dubium juris esse, quoties dubia est res in qua lex nascitur, & cum lex reservationis oriatur ex peccato; eo ipso, quod peccatum sit dubium, dubium juris erit, & consequenter nemo illo tenebitur, juxta communem sententiam. Hæc autem ratio æquè militat in lege confessionis, quæ ex peccato mortali similiter nascitur, ut expendi.

19. Sexto probatur: Qui certus de voto à se emissio dubitat, an post septennium emisserit, non tenetur illo, secundum Malderum, imò idem docet Alphonsus de Leon, quando dubitat, an habuerit intentionem se obligandi: & tenent Sotus, Vesa, Castro Pal. & alii, quando dubitat, an post septennium emisso, dubitat, an tunc habuerit usum rationis: quo-

quorum opinione, auctores citans, non improbat Diana 4. p. tract. 3. resol. 10. & 11. Ex quibus sic formo argumentum. Certus de voto, & dubius de qualitate, ratione cuius inducitur obligatio, non tenetur adimplere: ergo certus de peccato, & dubius de qualitate, ratione cuius inducitur obligatio, nempe, an sit mortale, vel veniale, non tenetur confiteri. Hujus consequentiæ probabilitatem negare non poterunt plures Doctores supra citati, qui eodem modo philosophandum putant in dubio peccati, ac in dubio voti.

20. Septimo: Dubium, quod facta diligentia vinci non potest, æquivalens ignorantia invincibili, ut docet Thom. Sanchez lib. 1. de Matrim. disp. 41. n. 46. §. 2. probatur. Ergo dubium de peccato lethali, quod facta sufficienti diligentia vinci non potest, æquivalens ignorantia invincibili de culpa mortali: sed tacere in confessione culpam, quæ ex ignorantia invincibili non existimatur mortalis, non opponitur præcepto confessionis, ut omnes fatentur, ergo tacere in confessione culpam mortalem, cuius dubium facta sufficienti diligentia, vinci non potest, non opponitur præcepto confessionis.

21. Tandem potest suaderi hæc sententia, quia ad minus dubitari non potest, cum auctoritatem Doctorum, quos supra citavi, tum fundamenta in superioribus jacta, valde dubiam reddere obligationem confitendi peccata dubia; in dubio autem de obligatione, probabilior sententia docet neminem teneri. Hæc fundamenta majoris mihi ponderis sunt postquam, ut jacent, demandato Rever. P. Joan. de Pinna, Provincialis hujus Provinciae Toletanae, examinata fuerunt à plurimis doctissimis viris, & omnes huic opinioni, tanquam probabili subscripserunt.

22. Ex dictis constat, quam incaute, & sine fundamento Diana 4. part. tract. 3. resol. 5. dixerit, hanc sententiam esse improbabilem, cum ex una parte tot pro illa militent Doctores, & ex alia, æque solidis, imo, & solidioribus nitatur fundamentis, quam opiniones alæ morales, quæ communiter inter Doctores probabiles reputantur. Quibus passim ipse adhaeret. Constat etiam, quam audeat Thom. Hurtado Clericus Minor tom. 2. de Resol. Moral. tract. 12. cap. 1. dub. 8. jactaverit, *esse temerariam, eo quod nullum habeat fundamentum, & sit contra omnes, qui ante, & post Concilium scripserunt. *Sed illi parco, quia nec Authores citatos vidit, nec fundamenta superius jacta perpendit. Quapropter ejus censura improbabilis prorsus est. Nam ut ipsemet tract. 10. cap. 7. num. 130. inquit (contra quemdam Neotheticum dicentem esse improbabilem opinionem asserentem chocolatum non frangere jejunium) prorsus improbabile est, dicere, esse improbabilem opinionem, quæ tot patronos, tot defensores, & tot fundamenta habet. Plures autem, & plura habet nostra opinio pro peccatis dubiis, quam suapro Choccolato.

23. Caveant tamen pœnitentes, ne semetipsos facile decipiant, judicantes peccata dubia, quæ certa peccata sunt: v.g. Si Religiosus, vel conjugatus, qui contra castitatem deliquit dubitet, an adverterit ad circumstantiam status: & universaliter si aliquis in quæcumque materia delinquens dubitet, an adverterit ad offensam Dei, quam advertentiam ad rationem peccati mortalis requiri, & non sufficere, quod cognoscatur actionem esse contra rationem, deffendit cum pluribus Cardin. de Lugo tract. de Incarn. disp. 5. sect. 5. & 6. qui inquam, aliquo ex prædictis modis dubitaret, non posset prudenter peccata illa

reputare dubia: quia licet forsitan prædicta circumstantias explicite non advertent, semper tamen advertebat implicite, quatenus illam culpam peccatum concepit, quam sapè cogitaverat confiteri, & quatenus illis maluit, ac proinde supponitur, & præsumitur pœnitentem fuisse sufficienter recordatum, non solum in opere externo, sed etiam in desiderio, & duplicibus delectationibus, ut bene notat Lugo op. n. 100. & 103. ac proinde quoties dubitationem adferit præsumptio juris pro aliqua contradietione parte, hæc non dubia censenda est, sed probabilis saltem, ut recte cum Soto, Aragon, & aliis docet Sanchez in Sum. cap. 10. citato num. 13.

24. Nostra autem doctrina solum procedit de peccatis verè dubiis, de quibus neque pœnitentia accusare, nisi addat se dubium esse, in peccato, verò mortaliter. Nam si licet se accusare confitendo dubium, ut certum, peccaret mortaliter, ut cum Div. Thom. Paludan. D. Anton. Cajetan. Soto, Ledesma, Sylvestro, & aliis tenet Sanchez supra num. 8. Quod adeo certum est, inquit, ut nullus dubitaret, quia alias valde confessionis iudicium variaret. Valde enim diversum iudicium ferendum est de peccato dubio, ac de certo. Hæc igitur peccata dubia, quæ nequeunt in confessione absque prædicto addito, explicari, probabile est, posse in confessione taceri, ut omnia, quæ pro hac parte congeri, appropinquissime evincunt.

§. IV.

Objectionibus sit satis.

25. Potissimum contrariæ sententiæ fundamentum desumitur ex usu, & praxi totius Ecclesiæ, quæ præceptum confessionis mortali, ut interpretatur, ut ad peccata dubia etiam extendatur. Fateor consuetudinem confitendi peccata dubia hæc tamen non convincit: nam etiam in universa Ecclesia est usus, & consuetudo confitendi tempore quadragesimali, ut ait Trident. sess. cap. 5. & tamen non obligat præceptum pro hoc tempore determinatum. Præterea est usus, & consuetudo confitendi circumstantias notabiliter aggravantes, & tamen quæ præcepti confessionis majorem latitudinem admittunt, plures Doctores hanc obligationem probabiliter negant. Ergo licet usus, & consuetudo delictum sit confitendi peccata dubia, tamen quæ præceptum confessionis lethali majorem latitudinem præferret, possumus probabiliter asserere non inducere obligationem confitendi peccata dubia. Unde fit, quod licet consuetudo communiter dicatur optima legis interpretis, nihilominus, quæ multoties non in verborum legis proprietate, neque in præcipientis intentione, sed in scrupulo, vel ignorantia, vel majore partis securitate fundatur, non reddit omnino certum legem obligare eo modo, quo usu, & consuetudine est recepta.

26. Hinc quotidie videmus Theologos contra usum, & praxim in Ecclesia communiter receptam opinari: pluribus id pollet exemplis de notari: unum, vel alterum præstabo. Lex præscribens Beneficiariis obligationem recitandi, ut ab initio fuit communiter intellecta, & ab initio in Ecclesia, ut Beneficium, quantumvis receptum, sub mortali obligaret ad recitandum, & tamen doctissimus Soto, ut vidimus tractat. 3. in

Religione, ubi de Horis Canonici, quæst. 4. numer. 7. Considerans hanc interpretationem præcepti, non ratione, sed timore fundari, prædictam obligationem negavit. Quem plures postea sequuti sunt, quorum alii ad obligationem recitandi requirunt, quod valeat viginti aureos, ut Ledefma in Sum. part. 2. tract. 9. cap. 4. conclus. 5. Alii, quod Beneficium sufficiat ad tertiam partem sustentationis Clerici ordinarii, ut Malderus apud Dianam 2. part. tractat. 12. resolut. 9.

27. Præterea præceptum abstinendi à lacte cum s. tempore quadragesimæ, quod latum est in capit. de nique, diffinit. 4. communiter fuit ab omnibus usu receptum, & intellectum de obligatione gravi, & tamen P. Fagundes præcept. 4. Eccles. lib. 1. c. 2. n. 11. mature perpendens prædicti capitis verba adeo strictè non obligare, oppositum his temporibus asseruit. Cui subscripserunt Doctores Academiae Conimbricensis, Eboracensis, Salmanticensis, & Complutensis, quos nominatim citat in sua Apologia, qua prædictam opinionem ad Inquisitionis Tribunal delatam, à multorum calumniis vindicavit, auctoritate, & ratione probans ex sola consuetudine teneri fideles sub mortali à lacte abstinere, & ovis in qua dragesima abstinere: Ergo licet consuetudo, & usus confitendi peccata dubia, ita præceptum confessionis exposuerit, & receperit, non inde rectè convincitur, esse certam ejusmodi obligationem. Cum prædicta consuetudo, & interpretatio, non in ratione, & proprietate verborum legis, sed in serupulo, & majori partis apposita securitate fundata fuerit. Et ut bene Pat. V. quez sup. q. 91. art. 2. dub. 2. n. 2. *Opinio, licet recte, non ideo est magis animabus expediens, quando est causa multorum serupulorum.*

28. Obijciat 2. Ex Card. Lugo: Tribunal Sacerdotum, cum sint Christi Vicarii, debet extendi ad omnes causas, ad quas extenderetur divinum Tribunal Christi, si visibile aliquod Tribunal in terris existeret, sed ad Tribunal Christi deferri deberent peccata dubia, non solum ex charitate propria, ne penitens se exponeret periculo damnationis, sed etiam ex charitate erga Deum, qua tenetur in ejus gratiam, & amicitiam redire, & eam procurare. Ergo ad Tribunal Sacerdotum ex eadem obligatione deferri debent. Hæc verò obiectio facile infingitur. Primò, quia licet Divinum Tribunal esset erectum visibile à Christo Domino, non esset unde ex charitate propria teneretur penitens confiteri peccata dubia, nam eo ipso quod alia certa confiteri teneretur, à dubiis indirectè absolveretur, & consequenter omnia illi remitterentur. Secundò, quia ex fundamento Cardin. de Lugo, manifestè deducitur, teneretur etiam, saltem in articulo mortis, confiteri peccatum, etiam si probabile sit non fuisse commissum, ne se exponat periculo damnationis, si forte commisit. Scio Cardin. de Lugo admittere sequelam, sed absque necessitate, quia hoc periculum omnino evitatur confitendo aliqua venialia, vel mortalia jam clavibus subiecta, vel actum contritionis eliciendo: Nec enim charitas propria ad aliud obligare potest, quam ad medium aliquod eligendum, quo periculum damnationis nullum sit, & similiter, nec charitas erga Deum: quia per auctoritatem aliorum peccatorum confessionem, seu contritionem, amicitia Dei procuratur, & in ejus gratiam, si forte amissa fuerat, penitens restituitur. Et ideo ita expressè cum Henr. quez, tenet Sanchez in Summ. lib. 1. cap. 10. num. 7.

29. Urgebis. Penitens debet ad hoc tribunal recurrere per confessionem, eo modo quo antea ad

Part. II.

Deum tenebatur per contritionem. Atqui etiam habentes peccata dubia, tenebatur ad Deum recurrere per contritionem. Ergo & modò per confessionem ad hoc tribunal. Sed nescio quo fundamento ad hoc recurras. Quia Christus Dominus potuit hoc Sacramentum ita instituere, ut de peccatis tantum certis debeamus in hoc tribunal judicari. Quod verò sic de facto instituerit, videtur non obscurè inferri ex Tridentino, ut probavi supra num. 170. Omitto, quod ante hujus Sacramenti institutionem tenebatur penitens conteri de illis etiam peccatis, quæ probabiliter judicasset fuisse commissæ, etiam si oppositum probabilius sibi esset, ne forte periculo damnationis secus se exponeret. Et tamen, ut communis sententia fert, non tenetur de his peccatis in hoc tribunal se accusare. Ergo non debet ad illud recurrere per confessionem, eo modo, quo olim ad Deum per contritionem. Hoc tamen non tollit præceptum charitatis de illorum contritione includente votum conditionatum confitendi, cum constet certo fuisse commissæ, vel de aliorum saltem venialium confessione, casu quo peccator moraliter certus non reddatur de sua contritione. Quia licet opinio probabilis excuset à præcepto divino confessionis, non tamen supplet medium necessarium ad salutem, & remissionem mortalium, si forte commissæ fuerint. Ac proinde non solum de peccatis dubiis, sed etiam de probabiliter, imò & probabiliter non commissis, teneretur in articulo mortis confiteri, si nulla alia commississet, vel confitenda non occurrerent, secus minime: quia per Sacramentalem aliorum, etiam venialium confessionem potest certam facere suam justificationem, cum dolore, scilicet, ex motivo universali ad omnia etiam oblita se extendente, & proposito implicito conditionato confitendi, si memoriæ certò commissæ aliquando occurrerint, prout opus est, ut virtute clavium remittantur.

30. Obijciat. Tridentinum sess. 14. c. 5. definit *oportere à penitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui excussionem, conscientiam habent, in confessione recenseri,* sed qui dubitat, an mortaliter peccaverit, habet conscientiam dubiam peccati mortalis, ergo tenetur confiteri peccatum dubium. In hoc principio nititur contraria, & communis sententia. Sed rogo cur eodè fundamento non asseris, teneri etiam ad confessionem qui probabiliter judicat peccasse, licet oppositum etiam probabiliter, imò & probabiliter constet? Nam sicut qui dubitat habet conscientiam dubiam peccati, ita qui opinatur, conscientiam peccati probabilem habet. Respondeo, ergo verba illa: *Quorum conscientiam habent: explicanda per ea quæ subnectit ibidem Concilium, dicens: Itaque dum omnia, quæ memoria occurrunt, &c. & infra dum inquit: Nil aliud à penitentibus exigi, nisi, ut quæ ea peccata confiteatur, quibus Deum suum mortaliter offendisse meminerit.* Quod iterum, Canone est primo, ubi de definitione doctrinæ capitis quinti recopilat, magis exprimit, dicens: *Debere confiteri omnia peccata, quorum memoria habeatur.* Cum igitur dubitans de peccato mortali, ejus memoriam non habeat, ut ex terminis notum est, non obscurè deducitur ex Concilio, non esse obligationem confitendi peccata dubia.

31. Ad hæc facit, quod verba illa capitis quinti: *Quorum conscientiam habent,* nil aliud important, quam ut ea quæque lethalia confiteatur, quorum conscius fuerit. His enim terminis, ut Synonymis utitur Concilium in sess. 13. cap. 7 & Can. 11. Nam loco eorum. *Quorum conscius fuerit,* ulus est postea in Canone.

Y 2

Quos

Quos conscientia talis peccati gravat. Dubitans autem non est conscius, ut tradunt Doctores supra citati. Quibus facit Eusebius Nerenbergius in libro, cui titulus *de la Diferencia entre lo Temporal, y Eterno*, lib. 2. cap. 13. §. 1. ibi: No lo sabe, porque no estubo cierto de el consentimiento, sino q̄ quedo dudoso. *Quia ut inquit Bernardus lib. *de conscient.* Conscientia est quasi cordis scientia. Ergo peccatorum, quorum non est scientia, non est conscientia. Quapropter Bald. consil. 398. volum. 1. *Conscientia, inquit dubia, non dicitur conscientia, & in dubio possessor potius debet ipsi favere, quam dissuadere. *Ergo verba illa Concilii, quorum conscientiam habent, non inducunt obligationem confitendi peccata dubia, quia solum habet conscientiam peccati, qui illius conscius, & memor est. Quibus ductus Pat. Sa. verb. *Eucharistia*, num. 23. excusat ab obligatione præmittendi confessionem, quando quis dubitat, an mortaliter peccaverit, quia *non dicitur (inquit) cum conscientia peccati accedere, qui dubitat quidem, sed non putat, * & post illum Granado tr. 10. de *Euchar.* disp. 7. n. 13. In vero dubio, an habens peccatum mortale (dicit Henric.) posse accedere ad Eucharistiam, sine confessione deponendo dubium, & videtur colligi ex Tridentino dicente confessionem esse præmittendam, quando quis est sibi conscius peccati mortalis, dubitans enim non est conscius. *Quod probabile censet Diana p. 9. tr. 3. ref. 6. Lond. à Sacram. de *Euch.* tr. 7. disp. 7. q. 11. Regin. rom. 2. libr. 29. c. 6. §. 1. n. 99. in fine. Qui omnes aperte sentiunt, dubitantem speculative de peccato commissio, posse practicè deponere dubium, nempe formando iudicium, quod cum dubio speculative circa peccatum commissum, licet sibi, non præmissa illius confessione communicare, eliciendo scilicet actum contritionis, vel aliorum peccatorum confessionem, ne se exponat periculo communicandi indignè.

32. Hæc expositio non leve fundamentum habet in iure Canonico, ut constat ex his quæ tradit P. Molin. rom. 1. de *just.* tr. 2. disp. 63. n. 9. ubi probans continuare præscriptionem, qui post sufficientem adhibitam diligentiam, dubitat an res, quam possidet, sit aliena, utitur argumento desumpto ex Concilio Lateranensi, cap. ultimum. de *prescript.* *Ubi (ait Molin.) ad continuandam præscriptionem solum exigitur, ut qui possidet, in nulla temporis parte conscientiam habeat rei alienæ. *Ergo qui dubitat an res, quam possidet, sit aliena, non habet conscientiam rei alienæ. Ergo similiter qui dubitat, an mortaliter peccaverit, non habet conscientiam peccati mortalis. Dissensus videtur legitimus. Si enim dubium rei alienæ conscientiam constitueret, non continuaretur præscriptio in dubitante, ut ex terminis patet, quia in aliqua temporis parte conscientiam habuisset rei alienæ, per quam desinet continuari præscriptio juxta Concilium Lateranense, ubi supra.

§. V.

Judicium Auctoris.

33. Propter fundamenta superius jacta, per triginta abhinc annos hanc sententiam valde probabilem existimavi, & non semel è suggestu discipulis tradidi. Unde Compluti ab anno 1652. (quo tempore Vespertinam Sacre Theologiæ Cathedram moderabar) inoffenso pede sub præsidio insignitum Doctorem celeberrimæ hujus, ubique tetrarum,

universatis, frequenter defensus. Nihilominus maturius considerata, standum censeo pro communi sententia, adstruente obligationem confitendi peccata dubia. Ad quam hoc uno efficitur fundamento ducor. Quia Sacramentum Pœnitentiæ à Christo Domino institui potuit cum hac obligatione: quod autem ita instituerit, suadet communis Catholicorum sensus, & traditio à tempore Apostolorum usque ad nostra continuata, ratione tamen velut inconcussum dogma præceptum conscientiam peccata dubia, æquè ac certa, non tam probabiliter, quam supposuerunt Doctores, à quorum sensu recedere non licet absque expressa alicujus Concilii definitione, vel argumento convincenti, qualiam præfenti non sunt. Nam omnia à ratione superius pertractata facile corrumpi ex sola traditione, quæ docet præceptum confessionis ex Christi Domini institutione, peccata dubia, æquè ac certa comprehendere. Nam ut ait Augustinus lib. 4. contra *Donatistas*. *Quod universa tenet Ecclesia, nec concilium induratum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate apostolica traditum rectissime creditur. *Quapropter vel illud infirmatum, nullum desumi potest argumentum ex his, quæ circa alterius generis dubia Doctores tradunt; sicut ex eo quod in jure sit irregularitas certò imposita in dubio homicidii, æquum oppositum allegari, quod secus in aliis dubiis contingit. Quia expressa juris decisio, & determinatio nonnulli argumenti locum relinquit.

34. Ad fundamentum verò, quod ex verbis Trid. n. 7. desumitur. Respondetur intentum Concilii, ex toto cap. 5. sess. 14. aperte non constare, solum esse revincere hæreticorum nostri temporis delirium, præfentium confessionem, quæ ratione præcipiente impossibilibus, & conscientiarum carnificum, quæ nemo teneri potest confiteri peccata, quorum non recordatur. Ad quam eliminandam, & supponendam falsitatis convincendum, Concilium fideles sollicitos de obligatione confitendi ad rem tantum possibiliter terminata; eos edocens, ad ea solum lethalia continentia, præceptum adstringere, quæ memorie occurrunt, id est, quæ potest præfentens confessio subijcere. Hic est Concilii scopus. In hæreticorum autem mentem nunquam venit, nec veni potest pœnitentem non posse subijcere peccata dubia, sed ea quæ nullo modo memorie occurrunt, ad quæ tamen confitenda præceptum confessionis, ex Catholicorum mente, ligat, ideoque de re impossibili disputabant. Contra hos igitur definit Concilium ad sola mortalia, quæ memorie occurrunt, se extendere. Atque adeo, impium esse confessionem, quæ hæreticis præcipitur, impossibilem dicere, quod ut dixi non aliter habent, nec poterant, de confessione peccatorum, quæ ut dubia memorie occurrunt, sed eorum, quæ talis modo, ut per se notum est. Ab his igitur confitentibus eximi fideles Concilium definit, secus ad alios, quæ licet non ut certa verè subijci possunt. Unde constitutum non fuisse Concilio de peccatis dubiis mentionem facere, nec aliquid, quoad illa indulgere, seu declarare intendisse, quia de his nulla erat communitatis controversia, sed solum statueri nil per Ecclesiam impossibile præcipi, quandoquidem ea de quibus nulla est memoria, seu quæ nullo modo illi occurrunt, confiteri non obligat. Nec in ejus mentem venit peccata dubia excludere ab obligatione confessionis, quæ nimirum materiam esse necessariam ibidem supponit, dum sola venialia libera declaravit. Nihil aliud quam omnia mortalia, quorum conscientiam habent, pœnitentibus in confessione recensenda debent præfentari.

prosequitur dicens: Nam venialia quibus à gratia Dei non excludamur taceri circa culpam, multisque aliis remediis expiari possunt. Ergo cum per peccata dubia, si verè commissa fuerint, excludamur à gratia Dei, nec aliis remediis, quam potestate clavium remittenda sunt, necessarium est, juxta Concilium, ut dubia in confessione recensere.

35. Ex quibus deducitur, verba quibus in hac contrahæreticos definitione, utitur Concilium, juxta ipsius mentem esse limitanda. Mens enim magis attendi debet, quam verba, l. labeo in fin. ff. de suppellect. leg. l. nominis, & rei. §. verbum, ff. de verb. signific. Amen. dat. in Proemio addit. ad Recop. legum Navar. n. 16. Sigism. Scac. de appel. q. 4. num. 21. & sæpe alibi: & plures apud Barbof. Axioma 148. ac proinde licet verba illa: Quorum meministis, & memoria, & conscientiam habet. latorem significationem sortiantur, in præsentiam tamen strictius usurpantur, in sensu nempe à Concilio intento contra hæreticos, qui ad peccata, quorum nulla est memoria, præceptum confessionis extendi fingebant. Quibus plene opponitur Concilium oppositum definens. Cum his verò rectè coheret obligatio confitendi peccata dubia, quia ex mente etiam hæreticorum, confessio illorum non est impossibilis, ideoque sub præcepto cadere potest, ut probat textus in cap. intelligentia. 6. de verb. signific. ubi ita Pontifex. intelligentia dictorum ex causis est assumenda, quia non sermonis res, sed rei est sermo subjectus. Et in cap. propter §. eodem titulo. Ubi ita Gregor. Rogo non verbum ex verbo, sed sensum ex sensu transferri, quia plerumque, dum proprietates verborum attenditur, sensus veritatis amittitur. Textus in cap. Marchio 1. q. 1. Azebedo consil. 16. n. 17.

36. His tamen non obstantibus, scrupulosi cogendi non sunt, peccata de quibus dubitant confiteri, ut docent Doctores n. 3. citati. Quia ut bene observat Card. de Lugo de Pœnit. in prolog. ad Lectorem: In ejusmodi personis, non sunt reputanda dubia, nec putandi sunt in dubio obligari, quando alii ratione dubii obligandi essent. *Quinimò scrupulosi consulti solet, ut omittant confessionem peccati dubii, supponimus enim pro certo non esse peccatum; quia scrupulosi sunt, qui putant esse peccatum, quod tale non est, aut dubitant, an sint confessi peccata, quæ ex circumstantiis, quantum recordantur, constare esse confessi.

37. An verò qui certus de peccato commissio dubitat de ejus confessione, ad illam teneatur? Negant absolute non pauci. P. Sæ, verb. Confessio, n. 42. ad obligationem requirit, quod pœnitens certus sit non fuisse confessum. *Nec pœnitens, inquit, debet quidquam confiteri, nisi certus sit, illud nunquam fuisse confessum. *Quem sequi videtur Caramuel in Theol. fundament. fol. 691. & tenent expressè apud illum, fol. 688. Theses Viennæ defensæ, & à tota facultate Theologiæ approbatæ; cuius fundamenta proponit ipse Caramuel ibidem & ad opposita communis sententiæ, respondet, à num. 132. 4. fol. 690. in nulla tamen quiescit, ut constat ex his quæ scribit, fol. 695. putat enim non teneri in vita confiteri, secus in articulo mortis, si adhuc maneat dubius de confessione. Quod clarius tradit obje. 7. §. Respondeo, fol. 694. Sed absolute nunquam teneri, docet novissimè Doct. D. Franciscus Verde in Opusculo pro Caramuel. quæst. 12. part. 4. §. 12. fol. 161. nu. 606. ibi: *Dubius an confessus sit peccatum, non debet confiteri, quia præsumitur confessum, cum unusquisque præsumatur facere res bonæ, & sit bonum examen. Ex quo principio, §. 11. cum Homobono asserit eum,

Part. II.

qui dubitat, an recitaverit, non teneri repetere. *Nam factum in dubio præsumitur, quotiescumque quis facit opus ad quod tenetur. *Eandem sententiam partim tenent Paludanus, Tabiena, & D. Antoninus, apud Henric. de Euchar. cap. 45. in Gloss. litt. P. Asserunt enim sic dubitantem teneri confiteri, si magis inclinatur jam fuisse confessum, secus si in dubio æquali versetur. Quod probant pariter voti, quæ si esset ad rem, nec si magis inclinaret, teneretur: sicut ne qui magis inclinatur votum fuisse emissum, ad illud teneretur, ut docet communior DD. opinio, quam sequitur Sanchez in Sum. t. 1. lib. 1. cap. 10. n. 36. & cum aliis Diana 3. p. tr. 6. Mis. res. 50. Imò addit Salas 1. 2. tr. 8. q. 91. diff. unica, sect. 25. num. 254. Ut votum obliget exigi rationes, ita convincere emissum fuisse, ut nulla maneat formido partis oppositæ. Ergo si de præcepto, & obligatione confessionis peccati commissi philosophandum foret, sicut de obligatione voti, de cujus emissionem certò non constat, nemo teneretur confiteri, nisi certus esset non confessum fuisse.

38. Ceterum paritas hæc nulla est, quia licet ex dubio voto ad dubium præceptum rectè valeat, quoad vim obligandi, non tamen est paritas inter dubium votum, & certum præceptum, quale est confitendi mortalia commissi. Unde qui certus de præcepto dubitat, an adimpleverit, adimplere tenetur, qui præceptum possidet vim obligandi, quia per dubium superveniens privari non potest, nec præcepto certo fit satis adimplerione dubia, idemque omnino dicendum, quando votum est certum, & quis dubitat, an impleverit, propter eandem rationem. Et hæc est communis sententia Doctorum, quam tenent Suarez disp. 22. sect. 9. Egidius disp. 7. dub. 3. n. 68. Card. de Lugo de Pœnit. disp. 16. n. 59. & alii. Quapropter qui dubitat, an confessus fuerit peccatum commissum, tenebitur illud confiteri.

39. Secus verò tendum cenfeo, si dubitans sit scrupulosus, hic enim confiteri non tenebitur nisi certò sibi constet non fuisse confessum, ut cum Cajetano, Medina, Navarr. Henriquez & aliis tradit Thomas Sanchez in Sum. tom. 1. lib. 1. cap. 10. n. 18. Quem cum Rodriguez, Becano, Reginaldo, & aliis sequitur Joannes Sincius in selectis disp. 41. n. 18. Quorum ratio est, quia in scrupulosis moraliter incredibile est, quod peccata recens commissi memoriæ non occurrerint, post medio rem diligentiam tunc adhibitam, & quod post multum temporis transacti, nunc occurrant. Ac proinde in ejusmodi personis eo ipso quod dubitent, credendum est adimplevisse confessionis præceptum, nec verum esse dubium, sed purum scrupulum: & ut ait Sanchez supra cum Patre Sæ in Sum. verb. Dubium. Scrupulis nimis vexatus, non solum potest credere probabiliter obligationi confessionis satisfecisse, dum contrarium non certò ibi constiterit, *sed non debet fateri nisi quæ potest jurare esse mortalia, & se nunquam ea falsum fuisse. *Qui rectè etiam monet, ne confessarius ullis scrupulosis precibus quantumvis importunis acquiescat, ut eum admittat ad ea confitenda, de quibus ipsi scrupuloso dubium supervenit, an ea confessus fuerit, quando mediocri diligentia, eum confessum esse constat. Hoc enim maximè conducit ad obviandum scrupulis. Hæc & alia reperies, apud Sanchez ubi supra à num. 81. saluberrima sanè consilia pro scrupulis vincendis.

Y 3

QUÆS.

QVÆSTIO VI.

An qui peccatum, ut dubium confessus est, teneatur, dubio cessante, ut certum confiteri.

§. PRIMVS.

Authorum sententiæ.

DOCTORES omnes, qui difficultatem istam attigerunt, partem affirmativam tanquam certam, & sine controversia definirunt. Ita Thom. Sanchez in Sum. lib. 1. cap. 10. num. 69. Luis de Torres de Pœnit. quest. 9. art. 2. disp. 29. dub. 6. Diana 3. part. tract. 4. resol. 91. & 4. part. tract. 3. resol. 5. in fine, Gaspar Hurtado disp. 9. de Pœnit. diff. 7. §. Observandam. Escobar in Sum. tr. 7. exam. 4. cap. 2. num. 112. Aversa quest. 10. sect. 2. §. Quod si, Martinon. tom. 5. disp. 50. sect. 8. num. 99. Oviedo 1. 2. tract. 5. contr. 4. part. 7. num. 58. dicens esse omnino certum: & iterum Diana part. 10. tract. 16. resol. 79. Et alii communiter. Secus verò esset, si peccatum confessus fuisset ut certum, & post confessionem dubitaret, an commiserit, vel an fuisset mortale: quia iterum confiteri, ut dubium, solum deserviret ad se excusandum, & non est materia quam in confessione dare teneatur; quia negatio notitiæ certæ non est materia accusationis: sicut neque error commissus in prioris confessione, cum in eo non intervenit peccatum. Idemque, propter eandem rationem, dicendum est de illo, qui dixisset in confessione plures actus peccaminosos, quam revera commiserat, ut bene docent Bonacina disp. 5. de Sacram. quest. 5. sect. 2. punct. 3. num. 3. & Diana 2. part. tract. 3. Miscel. resol. 25. cum Megala, & aliis contra Hyrtivarnem.

2. Quamvis autem hæc sententia asserens obligationem iterum confitendi, ut certum peccatum sub dubio antea confessum, sit adeo inter Theologos certa, & licet communi praxi totius Ecclesiæ præceptum confessionis sic fuerit expositum, nihilominus tamen Cardin. de Lugo pluribus, & efficacibus rationibus contendit probare contrarium. Concluditque disp. 16. sect. 2. num. 92. * Aliquos viros doctos id probabile judicasse, in quibus Rever. P. Nicolaus Richardus, Sacri Palatii Magister. * Addit tamen * se nolle in hoc puncto aliquid definire, sed securiorem partem consulere. * Verum jam sine formidine amplectuntur Merolla, & Leander, illum citans disp. 5. quest. 27. Martinus de S. Joseph. in Mœnit. confessor tom. 1. lib. 1. tract. 8. num. 9. Marcus Vidal in Arca Theol. Moral. tom. 1. tract. de Pœnit. inquisit. 3. a num. 33. Caramuel in Theol. Moral. lib. 3. disp. 4. num. 539. & iterum in Theol. fund. fol. mihi 699. & putant probabilem Pellizarius in manuali Regularium, tom. 1. tract. 5. cap. 3. sect. 1. nn. 56. Tamburin. in method. expedit. confession. lib. 2. cap. 1. §. 4. n. 24. Angel. Mat. Ver. celli in quest. mor. tom. 1. tract. 3. quest. 6. num. 22. & Fr. Joseph Rosell. Carthus. in tract. de deponendo conscientiam in dubio, cap. 19. num. 14. & tunc Fr. Sebastianus Sachus in Fastisculo Flor. lib. 1. tract. 4. cap. 3. de conf. dubia, num. 35. R. P. F. Christoph. Delgado illo tom. de Pœnit. cap. 14. dub. 10. Ferrantius in disp. practica, q. 78. Tancredi in qq. moral. disp. 6. de Pœnit. q. 2. fol. 102. & Antonius Perez in manuscriptis

de Pœnitentiæ. Et non improbabilem putat Paternoster de Conscientia, lib. 4. cap. 18. n. 197. Addens, idem dicendum, etiam si dubitatio procedat circa peccatum peccati: quod negat Card. Lugo sect. 14. n. 187. & 188. 3. Inter alia fundamenta, quæ pro hac sententia congerit Lugo; Primum, & præcipuum hujusmodi. Qui in confessione se accusavit, dicens: * Perjuravi decies, plus minuse, * si postea recorderetur perjurasse duodecies, non teneretur iterum confiteri; quia illa verba Plus minuse, ea duo perjuræ comprehendunt, ut docent P. Suarez, Vasquez, Cominch, Ledesma, Villalobos, Sotus, & alii, quæ citat Lugo supra sect. 2. n. 78. Sed, qui se accusavit, dicens: Perjurasse decies, plus minuse: non confitetur ut certum undecimum perjurium, sed tantum ut dubium, imò decimum videtur etiam, ut dubium dixisse per illam particulam minuse. Ergo qui confessus est peccatum ut dubium, non tenetur, dubio cessante, iterum ut certum confiteri. Fundamentum hoc tanti apud se pondere esse, inquit Lugo, ut infingit alter nequeat, nisi dicendo, eum, qui accusavit perjurasse, decies, plus minuse, si postea recorderetur fuisse undecies, debere hoc, ut certum confiteri: ut affirmat Gaspar Hurtado de Pœnit. disp. 9. diff. 5. Verum alter Hurtado ex Ordine Clericorum Minorum tom. 2. tract. 22. cap. 1. dub. 9. num. 257. argumentum Card. de Lugo iterum dicens esse infirmum. Sed certè ipse omnino jejunos à difficultate discessit; ut legenti constabit. Nullum enim neque apparet, (quamvis dicat sibi esse evidens) discrimen reddit inter unum, & alterum casum. Quæ R. P. Delgado illo ubi supra asserit debere eum defendere quotquot affirmant sufficientem, & tamen esse modum illum confitendi: decies, v. g. plus minuse peccatum commissi. * Quem ferè omnes Doctores admittunt, supponentes esse obligationem confitendi peccata dubia, ac proinde numerum debitorum; & tamen à numero postea, ut certo cogito subiiciendo excusant. Ex quo ad peccatum singulare dictum ut dubium, consequentiam urgere, cum Lugo autumat.

4. Secundo probat Lugo ratione à priori: quia supra peccatum dubium cadit absolutio directæ. Sacerdos enim absolvit ab illo directæ sub conditione implicita, si fuerit commissum: ad quod ergo est iterum ad judicium deferendum? non ad absolutorem directam, quia jam pœnitens est ab illo absolutus, & quidem directè: ergo repugnat, quod obtrineret absolutorem directam à tali peccato, & quod adhuc sit obligatus illud iterum ad judicium deferre, pro absolutione obtinenda.

5. Cæterum, si hæc fundamenta aliquid probant manifestè etiam evincunt, eum, qui de nullo peccato dubitans; sub conditione se accusaret, dicens: Decies falsum juravi, sed me accuso de omnibus aliis peccatis falsis, si forte alia commisi. Hunc, inquam, non teneri ultra confiteri, licet postea recorderetur, perjurasse falsum jurasse. Quod mordicus negat Card. de Lugo supra num. 87. cum communi Theologorum sententia, & merito quidem. (quamvis non recte concedere Vivald. apud Dianam 3. p. tract. 4. resol. 94. Quod ipse Diana, neque approbare, neque improbare ausus est; sed viris doctis judicandum reliquit.) Sequela probatur: nam qui peccatum ut dubium confessus est; idè, adveniente notitia certa, non tenetur iterum, ut certum confiteri, ut ait Lugo, quia jam de illo sub conditione se accusaverat; quid enim aliud est peccatum (sub dubio confessum), quam se de illo accusare sub conditione, si forte

re commissum. Sed hoc idem contingit in casu, in quo de nullo peccato perjurii dubitans, se accusaret, ut supra: ergo non tenebitur iterum confiteri, licet postea recorderetur, vigesies, vel trigesies iurasse.

6. Urgetur primò retorquendo fundamentum Cardinalis. Ideo supra peccatum dubium cadit directè absolutio, quia Sacerdos sub conditione implicita directè absolvit, ergo supra illa iuramenta, de quibus penitens sub conditione se accusavit, eadem etiam directè absolutio, quia Sacerdos absolvit ab illis directè sub conditione, quod fuerint commissi; ad quid ergo iterum ad iudicium sunt deferenda? non ad absolutionem directam, quia jam penitens fuit ab illis directè absolutus, non ut aliam notitiam tribuat confessario, nam quævis notitia debet esse in ordine ad absolutionem, quæ jam non indiget, cum sit directè absolutus: ergo repugnat, quod obtinuerit absolutionem directam ab illis iuramentis, & quod adhuc sit obligatus iterum ad iudicium deferre pro absolutione obtinenda. Respondet Lugo, eum, qui non dubitat, nullo modo se accusare de illis iuramentis, sed non satisfacit: quia ipsemet penitens explicitè dicit, se accusare de illis, si forte commiserit. Se autem sub conditione accusare rectè comparitur, cum ignorantia invincibili peccati commissi, juxta illud Psalmi: *Ab occultis meis munda me Domine.*

7. Urgetur secundo, quia eadem materia subijcitur clavibus ab eo, qui dubitat, & ab eo qui non dubitat se accusat sub conditione: in utroque enim casu potest contingere, ut nullum peccatum commiserit: solumque est discrimen, quod in dubitante præcedit dubium de peccato, secus in altero: materia autem, quæ subijcitur externè, non est suspensio actus, nec iudicium, sed objectum illius, scilicet peccatum, de quo sub conditione se accusat. Sed etiam si non dubitet, potest sub conditione peccatum clavibus subijcere: ergo utrobique eadem materia, & eodem modo subijcitur: ergo vel in utroque casu cadit directè absolutio supra illam, vel in neutro.

8. Urgetur tertio, si aliquis de excommunicatione non dubitans, sed ratione solius possibilitatis incursionis, peteret ad cautelam absolutionem illius, esset postea certò competeret, prædictam censuram incurrisse, non indigeret novâ absolutione, ut fatetur Lugo, quia nova illa notitia nil aliud esset, quam competeret, positam fuisse conditionem, sub qua absolutio collata fuerat. Ergo similiter si quis se accusaret sub conditione de peccatis, de quibus nullo modo dubitaret; sed ratione solius possibilitatis commissionis, non teneretur certior factus iterum confiteri, quia notitia illa de novo adveniens, nil aliud est, quam certò cognovisse positam fuisse conditionem, sub qua absolutio data fuerat.

9. Vidit difficultatem Card. de Lugo, & respondet, non esse paritatem à possibilitate censura ad possibilitatem peccati: quia Pontifex potest sub conditione tollere censuram, non præcedente accusatione; at verò Sacerdos nequit in Sacramento tollere directè peccata, etiam sub conditione, nisi ut iudex, & præcedente accusatione. Ille autem, qui solum proponit peccata, utabilia, nullo modo se accusat, ac proinde non subdit ea iudicio, & potestati Sacerdotis: secus qui proponit, ut dubia. Sed contra primò; censura possibilis est materia absolutionis provenientis à potestate jurisdictionis, licet nulla præcedat dubitatio ex parte petentis absolutionem, quia ad hujus effectum sufficit teipsa incursum esse, licet de illa non dubitetur, sed possibilis tantum ag-

noscatur. Ergo similiter peccatum possibile notum, & subiectum clavibus sub conditione, si forte fuerit commissum, erit de se materia sufficiens absolutionis provenientis à Sacerdote, ut iudice; licet ex parte penitentis nulla dubitatio præcedat, dummodò re ipsa commissum fuerit.

10. Contra secundò, quia de peccatis, de quibus penitens dubius non est, potest in oratione veniam petere sub conditione, si forte commiserit, ut diximus supra, juxta illud Psalmi 18. *Ab occultis meis munda me Domine;* quæ ad peccata penitus oblita, & de quibus ne dubitationem quidem aliquam Regius Vates habebat, referenda sunt, juxta communem hujus loci expositionem, & Trid. mentem sess. 14. c. 5. Ergo de peccatis, de quibus ne dubius quidem est, potest se accusare sub conditione, si forte commiserit. Ergo sicut à peccatis dubiis, de quibus conditionatè se accusavit, absolvitur directè conditionatè, ita & à peccatis occultis, de quibus conditionatè se accusaverit. Confirmatur, quia juxta doctrinam Card. de Lugo quæstione præcedenti adductam, eorum potest quis per confessionem in hoc tribunali veniam querere, quorum per contritionem potest, si Sacramentum Pœnitentiæ institutum non fuisset, sed tunc potest per contritionem veniam querere sub conditione de peccatis penitus oblitis, de quibus nullam haberet dubitationem. Ergo & modò per confessionem sub conditione potest.

§. II.

Vera Sententia.

11. Propter hæc; cum communi Theologorum sententia tenendum est, omnia peccata sub dubio, vel sub conditione clavibus subiecta, debere iterum cessante dubio, ut certa confiteri. Ita Doctores citati num. 1. & alii communiter, quos sequitur Card. de Lugo *tom. de Sacram. Pœnit. l. c. 1. c. 1. c. 2.* lucidatè prius, quam ad purpuram fuisset assumptus *disp. 16. sect. 2.* Ubi postquam fundamenta pro contraria proposuit, concludit, dicens: * Hæc faciunt pro hac parte, propter quæ aliqui viri docti probabile judicarunt, non teneri postea penitentem confiteri ut certum, quod prius sub dubio confessus fuerat, prout tunc reverà sibi erat. In quibus erat R. P. Nicolaus Ricardus sacri Palatii Magister, cum quo privatim resili hanc contuli, & ipse privatim etiam respondit, valde probabile sibi videri non adesse talem obligationem, id quod alii etiam judicarunt. Cæterum, quia in re moralis non est facile recedendum à communi sensu, & quia nullum invenio Scriptorem pro ea parte, & c. nolo ego in hoc puncto aliquid definire, sed securiorem partem consulere. * Sic eminentissimus, tunc scientia, in cujus verbis ly securiorem non comparative, sed adversative accipio, ut apud Div. Thomam, & ejus discipulos non raro usurpari monet Vincentius Baronius in opere contra Amadæum, pluribus in locis: & argumenta, quæ pro contraria confecti, disputandi gratia, non proprium sensum aperiendi producta credam. Hanc igitur communem sententiam amplectitur Card. Lugo ubi supra, & expressius, 78. dicens (magis quidem consequenter aliis) eum, qui se accusavit: decies plus minusve pejerasse, teneri postea duo alia perjuria confiteri, si certò noscat fuisse duodecim. Quod, ut jam monui, tueretur Gaspar Hurtado num. 3. citatus.

12. Aliorum rationibus omiſſis, ſic ego concluſionem probō. Pœnitens, ut conſtat ex Trid. tenetur ea peccata conſiteri, quibus Deum ſuum graviter offendiſſe meminerit, ſed qui peccata ſub dubio, vel ſub conditione conſeſſus eſt, non eſt conſeſſus peccata, quibus Deum ſuum graviter offendiſſe meminerit, ergo non ſatiſfecit obligationi præcepti. Hoc argumentum rem evincit, negata obligatione conſitendi peccata dubia, ea verò conceſſa, inſtaurandum ſic: Peccatum reverà commiſſum ſequitur per ſe obligatio, ut tale conſitendi, à qua dubium ſubortum per accidens partim excuſat, ſicut obliſio in totum excuſaret: ergo ſicut ceſſante obliſione, rediret per ſe integra obligatio, ita & ceſſante dubio, in integrum reſtitueretur: ergo reviviſcit obligatio conſitendi peccatum reverà commiſſum ut tale; obligatio enim iſta non fuit extincta, ſed ſuſpenſa per dubium ſubſequentem: Ergo adveniente poſtea certa notitia, tenebitur iterum conſiteri (ſicut ab initio teneretur) ut directè nunc abſolvatur à peccatis abſolutè, à quibus directè conditionatè abſolutus fuerat. Sicut enim adverſarii cum communi ſententia bene aſſerunt, neminem ab onere conſeſſionis liberari, ex eo præciſè, quod à peccatis fuerit abſolutus: Ita ego ex eadem Theol. ſententia aſſero, neminem ab onere conſeſſionis eximi, ex eo præciſè, quod fuerit directè abſolutus, ſed ex eo quod directè abſolutus; Quod omnes docere teſentur, ne in Vivaldi opinionem omnibus exoſam abire cogantur. Quibus ni fallor manifeſtè occurrunt rationi à priori, quam adducit Card. de Lugo.

13. Ex dictis mihi evidens eſt, verba illa, *plus minusve*, de more addita in conſeſſione, non addi ad ſubjiciendum clavibus peccatum aliquod peculiare, de quo pœnitens dubitat, an commiſerit. Nam idemmet Doctores, qui defendunt, eum, qui ſe decies plus minusve perjuraviſſe, conſeſſus eſt, non teneri, dubio ceſſante, undecimum perjurium conſiteri; mordicus ſimul defendunt, eum, qui peccatum, ut dubium conſeſſus eſt, teneri dubio ceſſante, iterum ut certum conſiteri. Ergo nullus Theologus accepit illa verba *plus minusve* in ſenſu, quem Cardin. de Lugo ſupponit. Neque igitur ex communi Theologorum ſententia fundamentum deſumi ad ſingularem contra omnium opinionem firmandam. Qui enim recordaretur decies perjuraviſſe, & dubitaret de aliquo alio perjurio in particulari, non ſufficienter ſe accuſaret dicens, decies plus minusve perjuraviſſe, ſed teneretur juxta communem ſententiam dicere: decies perjuravi, & de alio perjurio dubito. (ſecus in negante obligationem conſitendi peccata dubia; in hac enim ſolum tenetur ad numerum mathematicè, vel moraliter ſibi certum) Unde ſi dubium designatum per illa verba, *plus minusve*, longè diſerſum eſſe ab illo, quod vocare ſolemus peccatum dubium, vel ſub dubio conſeſſum.

14. Explicationis igitur gratia; duplex dubium diſtinguendum eſt. Primum circa peccatum aliquod in particulari, quod ita memoria occurrit, ut nequeat Pœnitens judicare determinatè, an commiſerit vel non. Secundum; circa numerum peccatorum in generali, eo quod nequeat ad certum numerum commiſſa reducere: quod rectè contingere poteſt, (ut experientia teſtatur) abſque dubio occurrente circa ſubſtantiam alicujus peccati in particulari. Hinc facile poſſunt conciliari Doctores, ſi dixerimus, peccatum dictum, ut dubium, cadente dubio ſuprà ſubſtantiam alicujus actus in particu-

lari, debere (juxta omnes Theologos antiquiſſimos) ſancte dubio, ut certum conſiteri: ſecus vero, & ſubſtantiam tantum cadat ſuprà numerum, eo quod nequeat pœnitens ad numerum mathematicè determinatum reducere. Ratio eſt, quia obligatio conſitendi numerum, magnam habet latitudinem, ut ſibi dicemus. Hæc namque obligatio, juxta communem Theologorum ſententiam, ſolum eſt ad enuncian- dum numerum mathematicè, vel moraliter determinatum, quod ſi peti illa verba paulo minus, ut ut conſeſſarius verosiſſimè percipiat multitudine peccatorum, & ſtatim pœnitentis. Ut docet D. Granad. in 3. contr. tract. 9. diſcult. 10. n. 1. Fagundez 2. præcepto Ecclieſie lib. 3. cap. 4. n. 3. Dura 1. p. tract. 6. reſol. 39 & 4. p. tract. 14. reſol. 55. Et cum Cacerano, & Soto, M. Prado de Pœnit. q. 84. §. 7. dub. 2. de peccatis dubiis nu. 58. fol. 33. Et ſateat Card. Lugo de ſeſſ. 14. n. 587 & 588. Ubi expreſſè cognoviſcit diſtinctionem dubitationem, quæ verſatur circa numerum, & quæ circa ſpeciem peccati in particulari. Cui conſentit Leander ſuprà. De hoc igitur dubio cadente tantum ſuprà numerum loquuntur Doctores, dum excuſant ab obligatione iterandæ conſeſſionis, eum, qui cum ſe accuſaviſſe decies plus minusve perjuraviſſe, recordatur poſtè fuſſe diſcretus. Sic reſpondet M. F. Petrus de Tapiam Cacerano lib. 4. quaſt. 15. artic. 9. folio mihi 447. apud quem poſt hæc ſcripta gratulabundus invenio. Unde ea plura doctrina inefficax ſumitur argumentum ad probandum, peccatum dictum ut dubium, cadente dubio ſuprà ſubſtantiam actus, non debere, illo ceſſante, ut certum conſiteri.

S. III.

Dubium occurrens.

15. **R**ogabis: Quantum ſe extendunt illa verba *plus minusve*? Aliqui putant tantum exten- ad quartam partem ſummæ, cui adſcribitur, ut ſi dicas: Octo plus minusve, verifiatur in ſex, & in decem. Alii addunt, ſi quis ſe accuſaverit; decem plus minusve pejeraviſſe; ſi poſtè recorderetur de alio tribus, vel quatuor vicibus, non teneri illas conſiteri, ita cum Filiucio, & aliis Diana 3. part. tract. 4. reſol. 34. & 4. part. tract. 4. reſol. 104. Ubi cum Navarro putat, quod ſi quis conſiteretur centum plus minusve, non amplius teneretur conſiteri, licet poſtè recorderetur, fuſſe centum, & decem. Ego verò cum Vazquez apud Dianam ſuprà, arbitrio prudentis reliquendum cenſeo, juxta peccatorum ſummam, cui illa verba *plus minusve*, ſuperaddantur: & ita videtur ſentire M. Texeda com. 1. lib. 2. tract. 3. contr. 10. Ubi indiſtinctè natum aſſerit. * Si poſtè conſeſſione ſin- ra, recorderetur illorum peccatorum, quæ conſeſſus eſt, magis eſſe numerum, non teneri iterum conſiteri, quia illa conſeſſio cum ſufficienti examine facta, moraliter loquendo, comprehendit, & claudit totum peccatorum numerum, & illa particula à pœnitente adjecta æquivalere omnibus aliis, & per illam conſeſſarius ſatis devenit in cognitionem ſtatui pœnitentis. *

16. Imò addit Delgadillo ubi ſup. cap. 17. dub. 34. dem proriſus dicendum, licet numerum certum, & determinatum conſeſſus fuſſet. v. g. Decies perjuraviſſe. Quia *implicite non addendo particulam: *plus minusve*. Quia *implicite, inquit, & interpretativè videtur includi (magis)

numerus in quavis confessione: * sed non acquiesco, quia determinatio illam excludit. Et multo minus opinioni Vivaldi in *Candelabro Aureo, de confessione, tract. 7. §. 5. Sed dixi, fol. 106.* asserentis, eum qui confessus fuit, centies plus minusve iurasse, verè satisfecisse, nec teneri iterum confiteri, licet postea recorderetur fuisse 200. Quod putat etiam probabile Vericelli: tom. 1. *quæst. mor. tract. 5. q. 6. nu. 23.* Verùm hæc opinio omnino mihi improbabilis est, imò, & quam sequitur ipse Vericelli *tract. 1. quæst. 8.* dicens illa verba plus minusve addere, quoad confessionem, medietatem supra summam expressam, ita ut qui confessus est centum plus minusve, non teneatur iterum confiteri, licet reperiat fuisse centum, & quinquaginta. Sed hæc nullam, ut dixi, probabilitatis speciem habent, quia ex communiori modo loquendi, particula adjuncta longè minorem summam significat, idèque major ille numerus non clauditur mortaliter in illa confessione.

QVÆSTIO VII.

Utrum sit obligatio confitendi lethalia in confessione oblita?

S. PRIMUS.

Singularis sententia refertur, & rejicitur.

REm hanc in dubium revocant, paucis ab hinc annis, recentiores nonnulli adulterantes Concilii Trident. Sanctiones, & Theologorum sententias. Quam propterea in disputationem adducere opere pretium duxi, ut Recentiorum fundamentis exploris, veritas, me iudice, ad fidem pertinens omnino firma, & inconcussa maneat.

1. Igitur doctissimus Leander à Murcia ex Capucinatorum Ordine; apud quem primò in controversiam remissam deductam & typis datam invenio, lib. 2. *disquis. moral. in 1. 2. D. Thom. disp. 4. res. 25.* nonnullos suppresso nomine refert asserentes, neminem teneri confiteri peccata lethalia, quæ ex inadvertentia, seu oblivione in confessione Sacramentali omisit. Cujus delicti fundamenta per extensum ipse proponit, & argumenta communis sententiæ in contrarium dissolvit: & quamvis singularem recentiorum ipse non sequatur; sic illam recitat nu. 9. * De hac opinione vidi ego, dum essem Neapoli tractatum integrum à quodam docto Religioso nostri Ordinis; cui subscripserunt plures quàm duodecim viri doctissimi ejusdem Civitatis, & Regni Neapolitani, quorum subscriptiones ego vidi; & postea dum Romæ essem; alius vir doctus de ea me consuluit, ipsamque tanquam verissimam tuebatur. Sic refert Leander à Murcia. Sed tamen ipse, & meritò contra concludit, dicens: * Sed his non obstantibus, hæc opinio nullatenus suscipiendi, aut defendi potest in praxi; tum quia nova, & à nemine hucusque in licent edita, tum quia contrarium tanquam certum docet communis opinio; tum quia eadem communis tutior omnino est; & totius Ecclesiæ praxi confirmata: tum quia hæc opinio ex aliqua parte (nempe quoad confessionem oblitanter communionem præmittendam) expungi mandata est à sancta Inquisitione, cu-

jus iudicio in rebus fidei, & morum standum est; contrarius non obstantibus quibuscumque. * Hactenus Leander. Apud quem nollem adeò benignam censuram invenisse, cum non solum improbabilis sit, & ut minimum scandalosa (& novissimè, ut talis damnata à Sanctissimo nostro Alexandro VII. die 24. Septemb. anno Domini 1655.) sed, ut ego opinor, erronea.

3. Moveor communi Catholicorum sensu in Trident. expresso *sess. 14. cap. 5.* ubi adeò apertis verbis proponitur, ut mirum sit in mentem viri docti contrariam venire potuisse. Expende Concilii verba definitentis. * Institutam esse à Domino integram peccatorum confessionem, & omnibus post baptismum lapsis, jure Divino necessariam esse. * Et infra. * Cum universi mortalia, etiam cogitationis, homines ita filios, & Dei inimicos reddant, necessum est omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda confessione à Deo querere. * Et inferius *can. 8.* * Si quis dixerit confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, aut traditionem humanam, aut ad eam non teneri omnes, & singulos utriusque sexus fideles, anathema sit. * Hactenus in Tridentino.

4. Ex quibus sic arguuntur. Omnes Christi fideles tenentur omnia mortalia commissa confiteri, sed qui in aliis confessionibus oblitos est peccati, cujus modò memoriam habet, non est confessus omnia mortalia commissa, ergò tenetur ea, quæ non est confessus, cum eorum memoriam habeat, confiteri. Hæc est conclusio Theologica, ex majore de fide, & ex minori lumine naturæ nota. Est ergò certum teneri confiteri, non minus quàm eum, qui debens tantum, sed ex oblivione quinquaginta tantum solvit; teneri postea memoriam ad alia quinquaginta solvenda. Preimo sic: de fide est, omnes Christi fideles teneri * ad omnium peccatorum confessionem, qualem Ecclesia servat. * Sed confessio pñium peccatorum, qualem Ecclesia servat, est, ut oblita, cum in memoriam venerint, omnes confiteantur, ergò de fide est, oblita confitenda, cum in memoriam venerint. Res adeò clara est, & fidei principis innixa; imò & in definitis expressa, ut me iudice, à nullo verè Catholico in dubium verti possit.

S. II.

Eneruantur contrarie sententiæ fundamenta.

Sed, ut dogma istud magis innotescat, diluam sophismata, quibus recentiores, à Leandro memorati, in illum errorem ducti fuerunt. Primum efformant ex verbis Tridentini *sess. 14. citata cap. 5.* asserentis à pñitentibus nil aliud exigere, quàm * omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem, conscientiam habent, in confessione necesse confiteri. * Quod iterum Concilium exprimit ibidem, dñm ait. * Constat nil aliud à pñitentibus exigere, quam ut postquam quisque diligentius sese excusserit, & conscientie suæ sinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus Dominum, & Deum suum mortaliter offenderit. Ex quibus sic adversarii malè inferunt: Ergò Conciliū docet, pñitentes non debere confiteri illa peccata, quorum post diligentem sui excussionem, conscientiam non habent, seu quibus non memi-

nerint Deum suum graviter offendisse. Futilis illatio, & viro Theologo, imò & Catholico indigna. Distinguo consequens: non debere confiteri, dum conscientiam, seu memoriam illorum non habent, concedo: quando illam habuerint, nego. Et hæc est Catholicorum omnium intelligentia, quia poenitens, cum postea recordatur lethalis non confessi, urgente præcepto annualis confessionis, verè habet conscientiam lethalis commissi, & non confessi, & verè meminit eo peccato Deum suum graviter offendisse, & nunquam in confessione recensisse, nec illius veniam cum aperta, & verè cuncta confessione à Deo quaerisse. Ergò cum de fide sit debere confiteri omnia mortalia, quorum conscientiam habeat, & omnium veniam cum aperta, & verè cuncta confessione à Deo quaerere est, teneri postea peccatum oblitum, cum memoria occurrat, confiteri. Confirmatur: quia, ut omnes etiam adversarii concedunt, & salvà fide inficiari non possunt; poenitens teneretur peccata alia, ex iusta causa in confessione omissa, ea cessante, confiteri, ergò & oblita, cessante oblivione, quia eadem est utriusque ratio.

6. Instant adversarii, diversam esse rationem de peccatis oblitis, ac de aliis, quæ ex iusta causa poenitens non est confessus, quia Concilium de oblitis loquens, sic ait. * Reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum eadem confessione inclusa intelliguntur. * Id est inquit ipsi pro confessis habentur, ergò cum confessi intelligantur peccata, quæ memoriæ diligenter cogitanti non occurrunt, non tenebuntur postea, etiam memoriæ occurrant, confiteri. Quod inde (subnectunt) magis suaderi videtur, quia Concilium ibi non loquitur de absolutione indirecta, & remissione peccatorum, sed de obligatione confitendi peccata, & de peccatis, quæ quilibet fidelis teneretur confiteri: Ergò ex verbis Concilii, inquit, aperte colligitur, non esse ulterius obligationem confitendi ea lethalia, quæ ex oblivione omissa fuerunt. De aliis verò, quæ ex causa, poenitens memoriam habens non est confessus, nil determinat Concilium.

7. Respondeo primò, non magis certum esse, quod peccata ex oblivione, quam quæcumque alia, ex iusta causa excusante ab integritate materiali confessionis, omissa, in eadem etiam inclusa intelligantur. Et tamen fide sanctum est, manere obligationem ista confitendi, quando urgente præcepto confessionis, causa tacendi cessaverit, eò quod præceptum est confitendi omnia mortalia. Ergò, & illa.

8. Respondeo secundò: Definitionem Concilii procedere contra Hæreticos impiè asserentes confessionem, ut ab Ecclesia præceptam, impossibilem esse, & conscientiarum carnificinam. Quod hoc argumento suadere tentarunt. Ad remissionem peccatorum necessarium est omnia lethalia confiteri: hoc autem impossibile est illi, qui omnium non recordatur; deinde ei, qui aliquod confiteri omittit, nullum remittitur, ergò hoc præceptum (garriebant Hæretici) est de re impossibili, & conscientiarum carnificina. Hanc igitur hæresim, ut extirparet Concilium, duo definit. Primò: præceptum non obligare, nisi ad confessionem peccatorum, quæ memoriæ occurrunt, atque adeo non esse de re impossibili. Secundò, ad remissionem peccatorum virtute clavium obtinendam, non esse necessariam eorum, quorum quis, post diligentem sui excussionem, non

recordatur, confessionem; atque adeo non esse conscientiarum carnificinam. Falsum enim proinde nullum remitti, quando ex causa, aliquo in confessione omittitur, nam per gratiam Sacramentalis virtute absolutionis obtentam, omnia mortalia, iam oblita, aut ex iusta causa omissa remittuntur, utpote cum quolibet impossibilem, & laboriosam in eadem confessione quoad effectum remissionis, inclusa intelliguntur: Hoc est, quod intendit Concilium statuere, non quod ulterius obligatio illa confitendi, licet in memoriam venerint, quia de hoc non erat controversia: Verba Concilii sunt: * sed impium est, confessionem, quæ ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, ut carnificinam illam conscientiarum appellare: (attendende causalem) constat enim nil aliud ab Ecclesia poenitentibus exigi, quam ut postquam quique diligentius se excusserit, & c. ea peccata confiteatur, quibus Dominum, & Deum suum graviter offendisse meminerit: reliqua autem, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum in eadem confessione inclusa esse intelligantur. * En aperte Concilium ad eliminandam hæresim asserentem confessionem, ut ab Ecclesia præceptam, esse impossibilem, & nullum peccatum remitti, si aliquam memoriam non habeatur, ideò de oblitis specialiter mentionem instituit, ejus tamen ratio, de aliter iusta causa omisis, atque procedit: alia in his argumentum Hæreticorum urgetur. Possent enim id instaurare in hunc modum. Id possumus, quod præpossumus, ergò qui ex causa aliqua nequit confiteri aliquod peccatum, nequibit omnia confiteri, & per consequens omnia irremissa manebunt. Hæc recrudescit hæreticorum argumentum, quo confessionem de re impossibili esse, & conscientias potius dilacerare, quam sanare blaterabant. En item prorsus incongruens sequitur, si peccata, live ex oblivione, live ex iusta causa in confessione omissa, in eadem non intelligantur inclusa. Ergò licet Concilium de oblitis tantum mentionem fecerit, eo quod Hæretici hæc solum peccata in exemplum adducebant, de omnibus æquè definitio procedat, dum declarat, jure Divino integram omnium peccatorum confessionem necessariam esse, & omnes fideles teneri ad omnium mortalium, qualem Ecclesia servat confessionem, Ex quibus aperte constat, Recentiorum sententiam, nullum ab auctoritate Tridentina habere præsidium.

9. Nec à ratione ullum habet, quia ejus per se præcipuum fundamentum desumunt ex opusculis adstruente, peccata in confessione oblita, virtute absolutionis collata, manere directè absoluta; quam novissimè tuetur Leander à Murcia in suo eruditissimo supra citato *Disquisit. Moral. lib. 2. disp. 4. solut. 365*. Verum unum Leandrum illam tamen sententiam, quia apud alium non invenit, Doctores etiam quos ipse pro se adducit, eam non docere, vel contrariam, vel longè diversam, ut collatis locis demonstrabo.

S. III.

*Fundamentum ab auctoritate petitur, pro
absolutione directæ obliuorum, aper-
tissime e-uellitur.*

10. Pro singulari hac sententia refert Leander ubi
supra Pat. Henriquez lib. 1. de Penitent. capit.
3. numer. 8. Sed falsò: quia Pat. Henriquez in hoc
loco de peccatis obliuorum idem docet, ac de aliis, quæ
ex iusta causa in confessione, aut ab inferiore Sa-
cerdote, non habente jurisdictionem absolvuntur;
quorum absolutionem expressè dicit esse indirectam,
quod tam hæc, quam oblita remittantur ratione
absolutionis aliorum, seu ratione gratiæ intuitu con-
fessionis illorum collatæ, quæ cum omnibus incom-
possibilis est. Et idè cessante causa, tradit expressè,
omnia debere in confessione explicari. * Absolu-
tio, inquit, non solum peccata, quæ quis expressè
confiteatur tollit, sed ea, quorum post diligens con-
scientiæ examen, homo oblitus est, vel quæ, causa
excusante, silet, ut ne proximum infamet & tamen
post eum obliuorum sit memor, aut cum cessat
causa, confitenda sunt. Secundò quandoque pec-
cata quæ superiori reservantur, absoluit, urgen-
te causa inferior, cum aliis indirectè, ita tamen,
ut superueniente Prælato sint confitenda, ut di-
rectè absoluantur, infra lib. 3. capit. 15. * Hæc ibi.
Cap. autem 15. citato, quo se remittit, sic scribit.
* A reservatis potest interdum confessorius exposi-
tus absolvere indirectè, si modò confiteatur huic
omnia peccata, tenetur tamen sic absolutus statim
presentari Superiori, & jure Divino tenetur huic, aut
cui commiserit, iterum confiteri reservata, ut ab
illis directè absolvat, nec enim potuit inferior ab-
solvere, nisi indirectè cum tali onere. *

11. Ex quibus sic conficio argumentum. Hen-
riquez primo loco supra citato, solum dicit ab-
solutioem tollere etiam peccata oblita, & ea quæ
homo ex causa silet. Sed hæc non tollit directè,
ergò neque illa. In secundo verò loco, (& etiam
in primo) ubi de reservatis inferiori Sacerdoti
confessio loquitur, expressè dicit, illa absolvi
indirectè, ergò ex verbis Pat. Henriquez, nullum
pro absolutione directæ obliuorum fundamentum
desumi potest. Imò addo absolutionem indirec-
tam ex illis aperte convinci. Nam si quis confi-
teretur Sacerdoti inferiori bonâ fide lethalia non
reservata, & simul reservata aliqua, quæ memo-
riæ occurrerint, omisis aliis ex oblivione, non al-
liter, nec magis ab obliu reservatis absolutus ma-
neret, quam à reservatis, quæ confessus fuit: sed
ab his, dicit Henriquez, absolvi indirectè, ergò
& ab aliis quorum fuit oblitus. Consequentia
est evidens, quia imperceptibile est, quòd absolutio
cadat directè super reservata oblita, & indirectè su-
pra expressa.

12. Adducit secundò Leander pro absolutione
directæ obliuorum eundem Pat. Henriquez lib. 3.
capit. 16. & plures ab hoc Doctore ibidem citatos:
verba Leandri sunt * verum Navarrus, Paludanus,
Gabriel, Adrianus, Canus, Ledesma, Angles, An-
toninus, Sylvester, Armilla, Angelus, Gersoni,
Covarrub. Corduba, Penna, Gallo, Guevara, Ro-
sella, Manuel, Rodriguez, quos refert, citat, &

sequitur Henriquez de Sacrament. Penitent. lib. 3.
capit. 16. numer. 8. & ibi in Comment. lit. D. docent
absolutionem ab obliu esse directam, & peccata ipsa
oblita, directè fuisse clavibus subiecta. * Hæc Leander.
Sed ejus venia, neque hoc ibi tradit Hen-
riquez, neque author ullus ex citatis, sed illos pro
longè diversâ opinione refert. Pro illa nimirum,
quam communiter docent Doctores, scilicet, eum
qui tempore jubilei confitetur Superiori, (seu al-
teri habenti facultatem absolvendi) ipso facto ab
excommunicatione, & à reservatione liberum ma-
nere, quamvis confessionem invalidam fecerit ex
defectu doloris, vel integritatis, quia à prædictis
excommunicationis, & reservationis pœnis directè
absolvitur à confessario habente jurisdictionem, etsi
à peccatis tam confessis, quam obliu, nec directè,
nec indirectè maneat absolutus, cum fuerit invali-
da confessio. En Pat. Henriquez verba loco, & ca-
pite à Leandro citatis. * Durante Jubilei tempore,
si quis animum habeat præstandi, & supplendi ne-
cessaria, licet in contriti, vel etiam dimidiatè, præ-
pudore, à principio confiteatur, absolvitur di-
rectè ab excommunicatione, & à reservatione pec-
cati etiam obliu. * Hæc Henriquez, qui pro hac o-
pinione in Gloss. lit. D. refert Authores, quos recen-
set Leander ubi supra: nullus verò dicit peniten-
tiam manere directè absolutum à peccatis obliu;
imò neque à confessis, (si confessio, ut ponimus,
invalida fuit) sed solum à pœnis excommunicatio-
nis, & reservationis, quia has intendit confessarius
tollere; vult enim in quantum potest eum liberum
relinquere ab excommunicatione, & ab onere com-
parendi coram Superiore, ut possit confessario in-
feriori peccata, usque ad illud tempus commissæ
confiteri. Et hoc præstat absolutio illa, licet con-
fessio sit invalida, & per consequens, nec directè,
nec indirectè fuerit à peccatis absolutus. Nullibi
ergò docet Henriquez, quod peccata in confessione
oblita directè absolvantur, nec ad tam singularem o-
pinionem ei attribuendam, ullum fundamentum
præbuit.

13. Adducit insuper Leander pro hac opi-
nionem Joannem Valerum in Different. utriusque
fori, verbo, Nullitas, different. 5. & quoad speciem,
& corticem verborum, bene quidem, quia in e-
ditione, quæ communiter præ manibus habe-
tur, sic ait. * Ego puto probabile esse, talia pecca-
ta oblita, (cum jam sint directè absoluta in pri-
ma confessione) posse postea absolvi à quocum-
que etiam non exposito, seu approbato. * Hæc
Valerus. Quibus verbis (ait Leander) dicit
esse probabilem, & ut talem amplectitur opinio-
nem asserentem peccata oblita manere directè ab-
soluta in prima aliorum confessione. Verum Joan-
nes Valerus ibi de hac re non agit, sed quæstio-
nem aliam longè diversam exagitat; an scilicet
Sacerdos non approbatus, sicut potest absolvere à
venialibus, possit etiam à mortalibus in confes-
sione obliu. Et partem affirmativam dicit esse
probabilem, cujus rationem obiter, in parentesi
posuit, dicens: * Cum jam sint directè absoluta
in prima confessione. * Sed quidem, ut bene no-
tavit Thomas Hurtado tom. 2. variar. resolut. tractat.
12. capit. 1. dubit. 6. numer. 2081. * Forsan voluit
dicere indirectè. * Quod ego omnino certum pu-
to, quia incredibile est, quod tam singularem
doctrinam, quæ non indigebat, ad suam conclu-
sionem, & quam nullus usque ad hæc tempora
in dif-

in disputationem adduxit, ut principium inconcussum supponeret, ut inde, quam intendebat opinionem probabilem esse, suaderet. Quapropter dicendum est per errorem Typographi, vel Amanuensis scriptum fuisse Ly * directè * pro indirectè. Quod in originali author habebat. Et idè pro hac parte citat Valerum Machad. tom. 1. lib. 1. part. 1. tract. 2. diff. 3. numer. 4. * Es tambien, inquit, muy probable, que no solamente de los pecados veniales, y mortales ya confessados, sino de los mortales olvidados en otras confesiones, puede absolver qualquiera simple Sacerdote, porque semejantes peccados (atende) estan indirectamente absueltos en las demas confesiones (& in margine) tenet Valerius in different. utr. fori. verb. nullitas, diff. 5. numer. 3. * Hæc Machado, qui ut patet pro absolutione indirecta oblitum refert Valerium, & in ea uterque suam opinionem fundat, undè constat malè pro parte contraria à Leandro de Murcia referri ubi supra, resol. 18. cum potius Typographi errorem advertere, quàm illo ad suam causam abuti, debuisset.

14. Denique ad hominem contra Leandrum ex ipsius principis demonstro, peccata in confessione oblita non manere directè absoluta. Ipse enim in eodem opere *Disquis. Moral. lib. 1. disp. unic. resol. 9. numer. 11.* ad probandum peccata sub dubio confessa, debere iterum, cum memoris, ut certa occurrant, in confessione, ut talia explicari, eo n. titur, quod non fuerint directè absoluta: Sic enim arguit. * Si simul cum certo peccato, illud dubium, & incertum confiteatur, (atende) jam directè non absolvitur ab illo penitens, sed indirectè ratione peccati certi, quod confessus est, & idè illud peccatum non est directè subiectum clavibus Ecclesiæ: * Sicille. In quibus duo expendo. Primo, quod in hoc loco pro eodem videtur usurpare peccatum esse directè absolutum, ac non esse obligationem iterum confitendi, cum tamen aliundè totus sit in probando, peccata oblita esse directè absoluta: undè horribilis illa consequentia, scilicet, non esse obligationem confitendi peccata oblita (quam ipse non admittit) evidenter deducitur. Secundo, quod peccata sub dubio confessa, non absolvi directè, eò quod ratione oblitum non fuerint subiecta, ut certa, & determinata. Ex quibus modò sic: sed peccata, quæ ex omni modo in confessione omissa fuerint, non fuerint confessa, ut certa, & determinata, jam directè non absolvitur ab illis penitens, sed indirectè ratione peccati certi, quod confessus est. * Recognosce tuam consequentiam.

§. IV.

Objectionibus fit satis.

15. **O**bjicit Leander: Intentio Sacerdotis est absolvere ab omnibus peccatis in seipsis, & verba absolutionis: *Absolve te à peccatis tuis*, extenduntur ad oblita, & directè in illa tendunt, quia infinita propositio, sumitur pro universalis, ac proinde æquivalere huic: *Absolve te ab omnibus peccatis tuis*. Ergo peccata oblita manent directè absoluta. Respondeo primò retorquendo argumentum; in peccatis sub dubio confessis, quæ tamen ipse Leander concedit, non manere directè absoluta, ut nuper vidimus. Deindè in peccatis, quæ ex iusta causa in confessione omittuntur, quæ non manere directè absoluta in concussum est apud omnes, ergo verba absolutionis, licet infinitam propositionem, & universalem æquivalentem constituent, non respiciunt directè omnia peccata, sed ea solum, quæ clavis subijciuntur. Ergo non extenduntur directè ad oblita, nec in illa directè tendunt. Quid adhuc?

16. Respondeo secundò: de ratione iudicii esse, quod causâ cognitâ à legitimo iudice sententia proferatur, & idè peccatum esse directè absolutum, duo necessariò importat, & quod fuerit clavibus subiectum; & quod confessor habuerit jurisdictionem ad absolvendum ab illis. Undè quovis deficiente, dicitur indirectè absolute. Atque adè quovis ex oblivione, vel ex iusta causa peccatum aliquod mortale in confessione omittitur, vel licet exprimitur, non habet confessor jurisdictionem ad absolvendum ab illis, sed ab aliis, quæ simul penitens confitetur, in tali casu peccata oblita, vel ex iusta causa omissa, vel non habenti jurisdictionem confessor, absolvuntur indirectè, quia remittuntur ratione confessionis aliorum, quæ penitens confitetur, & ad quæ jurisdictionis Sacerdotis extenditur. Ex quibus aptè colligitur, absolutionem esse directam, vel indirectam, non dependere à intentione Sacerdotis, sed ex jurisdictione circa peccata subiecta, & ex confessione peccatorum, quæ in illo absolvenda proponantur: hæc enim tantummodo absolvuntur directè, reliqua verò sicut remittuntur ratione aliorum, nempe ratione gratiarum absolutionis aliorum collatarum, utpote cum omnibus impossibilibus; ita & ratione aliorum absolvuntur, atque adè indirectè.

17. En, amice Lector, omnino ditata fundamenta, quibus Recentiores illi præcipue nituntur, ad asserendum non esse obligationem confitendi peccata oblita, quæ si quid probarent, plene evincerent, nec esse obligationem confitendi peccata, quæ ex iusta causa in confessione fuerint omissa: æquæ enim omnia remissa manent, & indirectè absoluta. Undè huic principio nemo innitipote ad tollendam obligationem confitendi peccata oblita.

18. Addo nec sufficere illa consueti Sacerdotum non approbato (quidquid dixerint Valerius, & Machado sive Delgadillo de Penitent. capit. 19. diff. 13. numer. 41. & alii) quia absolutio indirecta non minuit obligationem penitentis, nec vim restitutionis, alias, & acumque peccata lethalia, etiam heresis, ex oblivione omissa, aut ex causa legitima, possent postea à simplici Sacerdote absolvi, quod evidenter falsum est, & quod ni fallor, Authores citati devorare non audebunt. Ergo peccata esse indirectè absoluta, non efficit, quod possint deinceps non habente jurisdictionem, seu à simplici Sacerdote absolvi. Et ratio est, quia dum manent materia necessaria confessionis, necessariò requiritur absolutio approbatio, & jurisdictionis in confessione, ut constet ex Trident. sess. 14. capit. 7. Atqui peccata indirectè absoluta, semper manent materia necessaria confessionis, cum sit obligatio sub lethali ea confitendi, ut fide sanctum est, ergo Sacerdos simplex non approbatus ab Ordinario, & non habens in talia peccata jurisdictionem, nequibit ab illis absolvere.

19. Quanta autem certitudine hoc tenendum sit lege Tridentin. ubi supra sic decernens, * *Peccata* (semper

semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem. * Vide etiam sess. 23. capit. 15. de reformatione. Ubi: * Decernit sancta Synodus, nullum, etiam regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nisi aut parochiale Beneficium, aut ab Episcopis approbationem obtineat. * Quæ directè comprehendere omnes confessiones mortalium, quæ materia necessaria confessionis sunt, seu omnia mortalia ex obligatione confitenda, universa Ecclesia semper intellexit. Idem cum nullum sit fundamentum ad excipiendam confessionem peccati oblii, potius quam aliorum, quæ ex iusta causa fuerunt omiffa, aut quæ Sacerdoti non habenti jurisdictionem confessa sunt (simul cum aliis non reservatis) cum omnia indirectè absoluta sint, nequit probabilitatem ullam sortiri opinio Joannis Valeri pro peccatis obliis. Et me iudice, aut de obliis negandum, aut pro omnibus indirectè absolutis concedendum. Nam ubi est eadem formalis ratio, idem formaliter concludere necessum est: ergo si mortalia oblii, quia indirectè sunt absoluta, possunt deinceps à simplici Sacerdote non approbato, & non habente in illa jurisdictionem, directè absolvi, reliqua etiam ex iusta causa omiffa propter eandem rationem ab eodem Sacerdote absolvi poterunt. Quod concedere nefas est. Quapropter fatendum est, ex absolutione indirecta nil posse concludi pro valore absolutionis lethalium à simplici Sacerdote collate, ut malè cum Valero Doctores citari intulerunt.

§. V.

Confessarium.

20. An verò ex absolutione directa alicujus peccati, rectè deducatur non esse obligationem illud confitendi? Magis controversum est. Video plures Doctores legitimam consequentiam existimare, cui principio innixi docent, eum qui sub dubio aliquod peccatum confessus est, non teneri postea dubio cessante, ut certum confiteri, quia jam est ab illo directè absolutus. Pro qua adduximus supra quæst. 6. Pellazarium, Tamburinum, Metellam, Leandrum à Sacrament. Martinum à S. Joseph. Marcum Vidal, Caramuelem, Verricelli, Rotellam, Sebastianum Sachum, Christophorum Delgadillo, & Ferrantinum. Qui omnes, vel id tuerentur, vel saltem probabile dicunt. Quod suo calculo firmarunt recentiores, quos suppresso nomine refert Leander à Murcia, dum hoc principio, (licet falsò applicato) probare contendunt, non esse obligationem confitendi peccata oblii.

21. Ceterum ego præfactum principium nunquam probavi, & contra illud multis egi, ubi supra. Et clarè determinari oppositum in Concilio sess. 14. capite. 5. dicit Thom. Hurtado tom. 2. tractat. 12. capit. 1. nam. 2091. Quod licet ab auctoritate clarum non sit, à ratione tamen sic ostendo. Si quis in casu urgentissimæ necessitatis, in qua ex causa, nec species, nec numerum peccatorum confiteri posset, se in genere accusaret, dicens: peccasse mortaliter: posset à confessario absolvi, ut docent

Part. II.

communiter Theologi, & ab omnibus lethalibus, maneret in tali casu absolutus, & ab omnibus directè, quia absolvi indirectè ab aliquo peccato non contingit, nisi aliud sit, à quo directè absolvatur, ratione cujus ab alio dicatur indirectè absolvi. In præfato autem casu, cum nullum in particulari subiciatur clavibus, sed omnia æqualiter, & confusè, omnia æqualiter absolverentur, ac proinde omnia directè: nam cum non absolvatur unum, ratione alterius, nec sit major ratio, ut absolutio cadat directè super unum, quam supra aliud, omnia directè absolvi, & remitti dicendum erit: & tamen, quia non sunt explicite dicta in confessione, manet obligatio postea confitendi, ergo quod peccata sint directè absoluta, non infert, non debere iterum in confessione explicari.

22. Undè concluditur, quod licet daremus adversariis, peccata oblii manere directè absoluta in prima confessione, non idem cogeremur concedere, non esse obligationem illa confitendi, dum memorie occurrant: Sicut nec concedit Leander à Murcia ubi supra, sed absolutionem directam admittens, obligationem confitendi non negat, judicans & meritò, consequentiam non esse legitimam, ab affirmata absolutione directà, ad negatam obligationem confitendi. Qui verò contra senserint, nullatenus admittere poterunt peccata oblii (sicut nec alia ex iusta causa omiffa) manere directè absoluta, ut potè principium, ex quo improbabilis, scandalosa, imò & erronea consequentia deducitur.

23. Dices: Si peccata essent directè absoluta, & remissa in præcedenti confessione, ad quid essent iterum confitenda? Non ad absolutionem directam, quia supponimus fuisse directè absoluta non ut pœnitens det confessario notitiam peccati, quia talis notitia debet esse in ordine ad absolutionem, quæ jam non indiget, cum sit directè absolutus, ergo repugnat, quod quis obtinuerit absolutionem directam alicujus peccati, & quod teneatur ad iudicium illud deferre. Respondet Magist. Paulus de Blanchis Dominicanus in discept. casuum conscientie disput. 4. in litt. C. casu 5. dub. 2. fol. 226. §. Theologus. * Quod pœnitens tenetur confiteri oblii, dum in memoriam venerint, ut Sacerdos pro illis assignare possit pœnitentiam satisfactoriam, & de novo ab illis absolvat, ut tutior sit in conscientia. * Sed contra, primò, quia pœnitens (ut hic Author tradit ibidem, fol. 223. §. tertia pars Sacramenti, & docent doctissimi Thomistæ, quos refero in Opusculo pro Iesuistis, tr. de Pœnit. Prop. 5. licet ipsis omnino dissensiam) non tenetur acceptare pœnitentiam (saltem sub lethali,) ergo ex hoc capite non tenebitur sub lethali ad confitenda oblii. Contra secundò, quia virtute absolutionis, ex confessione aliorum, tutus omnino est in conscientia, quod remissa sint. Ergo si aliud non sit caput obligationis deferendi ad iudicium peccata directè absoluta, non erit obligatio saltem gravis confitendi oblii, quod erroneum est.

24. Respondeo ergo, dicendum, omnia peccata secundum speciem, & numerum, quibus pœnitens Deum suum graviter offendisse meminerit, debere ex præcepto Divino in confessione explicari. Cum autem huic præcepto non satisfecerit, qui peccata, quorum modò meminit, non est confessus; vel quia in prima confessione oblii fuit, vel quia secundum speciem, & numerum, ex iusta causa, explicare non potuit; sit planum, debere iterum ad iudi-

Z

3. Favet autem plurimum citatis Ferrantinus de scandalo, disp. 1. quæst. 79. à num. 14. quilibet eam non sequitur, et aliquando placuisse significat, dicens: Nunc solum proponam rationes, quibus antea persuasus existimabam, non esse repetendas confessiones sacrilegas. Itaque non esse necessarium, ut sigillatim, ac speciatim repetantur peccata jam dicta (etiam si confessarius sit diversus) sed ad summum in communi, explicando tamen in spec. e, ac numero alia non dicta: verb. grat. Peccavi centies mortaliter in specie furti, millies in specie detractionis, & sic de cæteris, quæ nunquam dicta fuerunt in confessionibus præcedentibus, sive culpabiliter omissa, sive postea commissa. Rursus feci quinque confessiones sacrilegæ, & tandem acculo me generaliter de omnibus mortalibus, quæ in hujusmodi confessionibus præcedentibus dixi, vel acculo me de omnibus mortalibus totius vitæ. Sic ille.

4. Cui etiam favet Navar. de Penit. dist. 5. cap. Consideret, §. Cautus, ubi ait, nulla ratione necessario concludi posse, integritatem confessionis esse necessariam omnino ad ejus valorem. Et Joannes de Medina Cod. de Confessione, quæst. 8. & nonnulli Catholici, qui testatur Suarez tom. 4. in 3. p. dist. 22. sect. 1. nam. 3. asserunt, non posse sufficienti ratione colligi, integritatem formalem confessionis esse de necessitate Sacramenti, seu ad ejus valorem requisitam. Nullus vero ex antiquis ausus est dicere, confessionem non integram formaliter esse validam; atque adeo Doctores omnes, si diverso confessatio fiat, iterandam esse docuerunt, eaque expressione, ac nunquam ea peccata dicta fuissent in præcedentibus confessionibus sacrilegis. Quibus indubitanter adhæreo.

§. II.

Recentiorum fundamenta.

5. Cæterum, disputandi causa, Recentiorum (quibus ego nunquam assentiar) fundamenta producam, ut doctiores judicent. Quod, ut feliciter præstem: Suppono integritatem confessionis aliam esse materiale, quæ in eo consistit, quod omnia lethalia commissa, & clavibus non subiecta, penitens confiteatur. Et hæc, ut fatentur omnes, non requiritur ad valorem confessionis, neque ad ejus effectum; quia non ratio, aut ex oblivione, aut etiam ex causa rationabili, possunt aliqua scienter omitti, absque præjudicio valoris, & fructus confessionis. Alia verò est integritas formalis, quam omnes Theologi antiqui, & communiter moderni, ut indubitatum usque modo supponebant esse de necessitate Sacramenti, ita ut ea deficiente, confessio sit invalida, & ideo iteranda.

6. Hanc igitur integritatem ad valorem confessionis non requiri, sed solummodo ad ejus effectum, pluribus suadere contendunt Recentiores citati. Primò, quia integritas formalis confessionis consistit in eo, quod fiat de omnibus peccatis, quæ moraliter loquendo, hic, & nunc penitens confiteri tenetur: sed hæc non requiritur ad valorem confessionis, sed tantum ad ejus effectum. Ergo, syllogismus concludit, si præmissæ constiterint. Maiorem tunc D. Thom. Henriquez, Bellarm. Molfesius, & alii, quos citatos sequitur Leander à Sacram. tom. 1. tract. 5. dist. 5. quæst. 2. & consentit Suarez tom. 4. in 3. p. dist. 23. sect. 4. num. 3. ubi ait: Eam tantum esse

integritatem formalem, in qua homo nil omittit peccando mortaliter, sive scientia, sive ex ignorantia, & negligentia culpabili, &c. tenent Cajet. Petrus de Soto, Navarr. & Medina. * Hæc cum citatis Suarez, & novissimè M. Joann. de Prado in opere posthumo, de Penit. quæst. 2. de integrit. confes. dub. 3. num. 1. fol. 658. ubi ait, confessionem formaliter integram, tunc contingere. * Quando explicantur omnia quæ moraliter explicari possunt, quia si aliqua reticeantur, est cum iusta, & rationabili causa. * Unde inferitur non esse formaliter integram confessionem, in qua, non ex oblivione, nec ex aliqua iusta causa, peccatum mortale omittitur.

7. Quorum sententia desumitur ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 5. Ubi confessionis integritatem (quam ad valorem exigit) in eo consistere dicit, * quod à penitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligenter sui discussionem, conscientiam habent, in confessione recenseantur. * Peccata autè, quæ ex negligentia graviter culpabili omittuntur, non sunt à penitentibus diligenter discussa, & consequenter eorum omisio necessario integritati formali confessionis opponitur. Cujus rationem tradit Vazq. tom. 4. in 3. part. quæst. 92. art. 3. m. 4. & 5. dicens. * Et ratio meo iudicio est manifesta, quia in confessione non integrè facta ex ignorantia culpabili mortaliter, peccatum, quod committitur, ejusdem naturæ est, ac si ex industria fieret, aut ex ignorantia nimis crassa. Peccata enim quorum malitia consummatur in actu, vel omissione exteriori, ejusdem speciei sunt, sive scienter, sive ignoranter fiant, ergo aut neurrum vitiat Sacramentum, & irritat, aut utrumque idem faciet. * Sic Vazquez. Cujus principium est satis commune apud Theologos. Quod sustinet Illust. ac Rever. M. Tapia, Archiep. Hupal. in sua doctissima Catena Mor. lib. 3. quæst. 9. art. 8. dicens: * Peccatum ex ignorantia vincibili non affectata est ejusdem speciei cum peccato facto ex certa scientia circa idem obiectum. * Et tenet ante illum, M. Ledesma in Sum. 1. p. de Sacram. Penit. cap. 19. concl. 3. & plures apud Salas 1.2. tract. 13. dist. 8. sect. 4. m. 71. * Et ita generatim, inquit, docent Vazq. Azor, Sayro, Valentia, & alii communiter. * Ex quibus concluditur cum Vazquez supra, aut neutrum, aut utrumque peccatum vitare Sacramentum, quia æquè unum, ac alterum integritatem formalem confessionis evellit.

8. Unde sic instauratur argumentum. Integritas formalis consistit in eo, quod penitens nihil omittat in confessione peccando mortaliter, ut ex Trident. & auctoribus citatis probatum manet. Sed omittit in confessione peccatum lethale ex ignorantia graviter culpabili, ac proinde peccando mortaliter, non reddit confessionem invalidam, ut fatentur M. Sylvest. M. Sotus, M. Palud. M. Victoria, M. Ledesma, & alii Thomistæ, apud Quintanadennas supra, & apud Leand. à Sacram. quæst. 70. & 75. & c. cedit cum aliis Diana p. 1. tract. 17. resol. 31. Et quod mirabilis, ipse M. Prado supra, ubi postquam integritatem formalem, ut auctores citati, definit, sic ait: * Si oblivio, & ignorantia fuerint culpabiles, confessio erit valida, sed infirmis. * Ergo integritas formalis non requiritur ad valorem confessionis, sed solum ad ejus effectum: atque adeo licet non fuerit formaliter integra, non erit obligatio illam iterandi, sed solum peccatum omisum, & integritatis defectum explicandi, sicut de reliquis confessionibus validis, licet infirmis, docent communiter Theologi. Huic discursui difficile dissentiet M. Prado, quia como de penit. citato, quæst. 3. de contrit. dub. 2. 3. fol.

3. fol. 625. n. 24. concedit cum Suarez, & Lugo, quod
* obliuio inculpabilis alienius mortalis non tollit
formalem integritatem confessionis, nec si culpa-
bilis. Quæ doctrina, inquit, evidens est. * Sic Pra-
dicto, licet inconsequenter. Sentit ergo validam esse
confessionem, etsi formaliter non integram, utrum-
que locum confert.

9. Hujus argumenti robur viros doctissimos la-
tere non potuit, idedque ad illud enervandum, ma-
jorem præfati syllogismi negant, asserentes integri-
tatem formalem confessionis non esse, qualem su-
prâ descriperunt Doctores citati, sed in eo præcisè
consistere, quod scienter nullum peccatum omitta-
tur in confessione, ex illis, quæ pœnitens confiteri
tenetur: Hoc gratis dicitur; sed tamen quia falsita-
tis convincere facile non est, ided secundum argu-
mentum sic efformo.

10. Concilium Trident. sess. 14. cap. 3. 4. & 5. æquè
definit, attritionem includentem detestationem de
peccato commissio, & propositum non peccandi
de cætero, esse quasi materiam hujus Sacramenti,
ac integram peccatorum confessionem, sed confes-
sio scienter facta, absque prædicta attritione, est va-
lida, & non iteranda; ergo & scienter facta absque
prædicta integritate. Major constat ex Concilio cap.
3. ibi: *Sunt autem quasi materia hujus Sacramenti ipsius
pœnitentis actus, nempe contritio, confessio, &c.* Et cap.
4. *Contritio, quæ primum locum inter dictos pœniten-
tis actus habet, animi dolor, ac detestatio est de peccato
commissio, cum proposito non peccandi de cætero.* Et cap.
5. *Ex institutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explica-
ta, universa Ecclesia semper intellexit, institutam e-
riam esse à Domino integram peccatorum confessionem.*
Et definitio Concilii æquè declarat, qualis debeat
esse contritio; & qualis confessio. Ergo si Sacra-
mentum possit validum consistere; absque contri-
tione, ut à Concilio explicata, inconsequenter nega-
bitur validum esse posse, absque formali integri-
tate.

11. Confessionem autem scienter factam absque
præfata detestatione peccati (cum sola displicentia)
& absque proposito non peccandi de cætero, vali-
dam esse, atque adeo non iterandam (si peccator de
tali defectu doloris, & propositi se accuset, casu quo
agnoscat in hoc mortaliter delinquere) docent Ca-
jetan. M. Canus, M. Ledesma, Covarr. Thom. Hur-
tado citans Capreolum, & D. Thom. D. Anton. Pa-
ludanus, Sylvestre, & alii, quos referam infra disp. 5.
q. 2. Quibus addo M. Paulum de Blanchis ejusdem
Prædicatorum Ordinis in discept. casuum conscientie,
disp. 4. in litt. C. casu 5. dubio 1. fol. 221. ubi sic. * Quartus
defectus ex parte contritionis est, quando non ha-
bet dolorem sufficientem, & non confitetur talem
defectum, confessio ex tali fictione est nulla, cum
non sit integra; quia insufficientia illa imputatur ad
peccatum. Si verò confitetur illum, & absolvit-
ur, satisfacit præcepto Ecclesiæ, & non tenetur i-
terare confessionem, nihilominus pro tunc non con-
sequitur gratiam sacramentalem: sed recedente fi-
ctione, tunc pœnitens incipit accipere fructum ab-
solutionis. * Et est expressa sententia D. Thomæ in
4. disp. 21. quest. 3. art. 1. quest. 1. ad 1. ubi hæreticum,
queri confessarius inducere nequit, ut desistat à corruptio-
ne plebis, ac proinde sine dolore, & proposito con-
fitemem, validum Sacramentum recipere docet, &
rationem reddit. * Sicut enim (inquit) Baptismus
est Sacramentum, quamvis quis fictus accedat (id
est, sine dolore, & proposito) ita confessio non de-

fini esse sacramentalis, quamvis ille, qui confite-
tur, emendationem non proponat. Sic D. Thom.
Quod satis prædixerat disp. 17. quest. 3. art. 4. questum
corp. ubi ait: * Confessio etiam potest esse in eo, qui
non est contritus, &c. & quamvis tunc non percipat
absolutionis fructum, tamen recedente fictione, incipit
accipere. * Cujus verba ponderant M. Blandin
suprà, d. Difficultas fol. 222. sic t. * Inter Thomam
est controversia de intelligentia verborum D. Tho-
mæ, de illo, qui accedit ad confessionem non attri-
tus, qui pro illo tunc non accipit fructum Sacramen-
ti, accipit tamen recedente fictione, ut accidit Ba-
ptismo, & in aliis Sacramentis. M. Dominicus de la-
to dicit, quod Angelicus Doctor, quælibet secun-
dum opinionem communem, quod dictum in Sum-
ma correxit, &c. Capreolus, Cajetanus, & alii Tho-
mistæ oppositum tenent: dicunt sententiam veram
esse, & quod non esset retrahenda, sed soluta
manere. * Sic M. Bianchis pro D. Thomæ, quælibet
supra citatis, non solum videtur admittere Sacra-
mentum Pœnitentiæ validum abique sufficienti do-
lore, sed etiam absque ullo.

12. Ided ejus auctoritate ductus Fr. Chri-
stophorus à S. Josepho tom. 1. opin. moral. 2. p. de Sa-
cram. Pœnit. dubio 1. non reuult dicere, confessionem
scienter factam absque ullo prioris dolore, etiam ab
illo, qui bene novit esse lethale, sic accedente, validam
esse, & non iterandam. Quod probabile patet Du-
rand. in 4. disp. 17. quest. 13. nu. 7. & non esse improba-
bile ait R. P. Delgado in tom. de Pœnit. cap. 10. num. 44.
Contentens pro hac sententia militat Richard.
Cajetan. Canus, Ledesma, & Covarr. & de præ-
illa citat Paludanum, D. v. Anton. & Syreth. & de
indubitatum D. Thomæ sententiam in 4. disp. 17. quest.
3. art. 4. quest. 1. in corpore ad ult. ubi non retrahit
tam. Quibus à fortiori consentire tenetur Ma-
jor, Almainus, & alii, apud Henricum 2. lib. de Pœ-
nit. cap. 26. num. 7. in Gloss. lit. v. aliter res, quod non
esse partem essentialem Sacramenti Pœnitentiæ, sed
requiri ut dispositionem ad ejus effectum. Camig-
tur integritas formalis confessionis non nega-
gatur à Trident. quam dolor, seu detestatio de pec-
catis, cum proposito non peccandi de cætero, &c.
quæ de utraque parte definiat, esse quasi materiam
Sacramenti pœnitentiæ: necessarium inde conclu-
dum videtur, aut utramque, aut neutram esse par-
tem essentialem illius, ut Sacramenti. Et satis è con-
niente Concilio detestationem peccati commisi-
cum proposito non peccandi, esse quasi materiam
Sacramenti, solum definit (ut exponunt aduersarii)
esse partem Sacramenti, ut remissivi peccatorum, ut
vero Sacramenti, secundum se considerat: detestatio-
nem similiter integram peccatorum confessionem esse
quasi materiam Sacramenti, eandem propositum ex-
positionem admittere poterit. Aut reddas, quælo
rentem disparitatem?

13. Urgetur primò. Quia si ob aliquam rationem
confessio formaliter integra esset necessaria ad vali-
dem Sacramenti, maxime, quia ita videtur deinde
Trident. sess. 14. cap. 5. dum ait: * Itaque dum omnia
quæ memorata occurrunt peccata, Christi fideles
fiteri student, procul dubio omnia divina miseri-
cordiæ agnoscenda exponunt. Qui vero secus fecit,
& scienter aliqua retinent, nisi Divina bonitas per
Sacerdotem remittendum proponunt. * Atque verò
ba hæc solum evincunt, prædictam integritatem
esse requisitam ad effectum Sacramenti, non ve-
ro ad ejus valorem. Ergo. Minorem, in qua tota est
difficultas.

S. III.

Iudicium Auctoris.

difficultas, probo. Primò, quia pœnitens, qui ex ignorantia graviter culpabili omittit confiteri aliquid lethale, nil divinæ bonitati per Sacerdotem remittendum proponit, & tamen, juxta communem Thomistarum opinionem, confessionem validam, & non iterandam efficit. Secundò, qui scienter confiteatur sine sufficienti dolore, & proposito (ut omnes supra citati defendunt) validum etiam Sacramentum efficit, cum tamen nil divinæ bonitati per Sacerdotem remittendum proponat. Ergo verba Concilii non magis cogunt nos asserere confessionem formaliter integram esse necessariam ad valorem Sacramenti, quam dolorem efficacem, & propositum non peccandi: sed hæc, ut Thomistæ relativi tenentur, solum requiruntur ad effectum, non ad valorem. Ergo & illa.

14. Urgetur secundo, quia Trident. sess. 14. Can. 4. eodem tenore verborum definit necessitatem doloris, & integritatis confessionis, & utriusque solum addit in ordine ad remissionem peccatorum. * Si quis, inquit, negaverit ad integram, & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam pœnitentiae, videlicet, contritionem, confessionem, & satisfactionem, quæ tres partes pœnitentiae dicuntur, &c. anathema sit. * Ergo si ex hoc Canone inferre licet, dolorem, de quo loquitur Concilium cap. 3. solum esse necessarium ad effectum Sacramenti, non verò ad valorem; idem evidenter inferre licebit de integritate confessionis. Cui etiam facit, quod Canone 7. Ubi de sola integritate sermonem instituit, solum definit esse necessariam ad effectum Sacramenti. * Si quis dixerit in Sacramento Pœnitentiae, ad remissionem peccatorum, necessarium non esse jure divino confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, anathema sit. * Cum ergo nullibi definatur Concilium integritatem confessionis esse necessariam ad valorem Sacramenti, sed ad remissionem peccatorum; & aliunde non magis definatur integram peccatorum confessionem, quam eorum detestationem & propositum esse partes Sacramenti Pœnitentiae; planè deducitur, ex definitis non magis convinci formalem integritatem esse de necessitate Sacramenti, quam attritionem includentem detestationem, & propositum.

15. Urgetur tertio. Quia quantum ex Concilio colligitur licet, tam requiritur ad Sacramentum Pœnitentiae dolor integer peccatorum, quæ quis confiteretur, quam integra peccatorum confessio; sed qui scienter haberet dolorem unius peccati, & non alterius (si de hoc defectu se accusaret) faceret confessionem validam, & informem, juxta communem Thomistarum sententiam, asserentium ex defectu integritatis doloris ad omnia peccata, posse dari Sacramentum validum, & informe, ergo & absque integritate confessionis. Ergo vel utraque ad valorem Sacramenti requiritur, vel neutra.

(***)

16. Dedo utramque integritatem doloris, scilicet, & confessionis, sicut, & attritionem includentem detestationem, & propositum, esse necessariam ad valorem Sacramenti, semper existimavi, & firmiter nunc teneo. Censeo enim, à principiis intrinsicis non esse magis probabilem opinionem negantem præfatam attritionis necessitatem ad valorem Sacramenti, quam quæ integritatem formalem confessionis ad ejus valorem necessariam negat. Nam, ut supra probavi, unam & alteram æquè definit Concilium esse partem Sacramenti, & utramque ad remissionem peccatorum æquè necessariam esse sub anathemate decernit. Quapropter de utraque eodem prorsus modo Theologizandum judico.

17. Adde teneri etiam confessionem iterare, qui certus de peccato in confessione omisso dubius est, an ex verecundia, an ex justa causa omiserit. Quia revera, dubius est de valore confessionis: atque adeo de adimplerione præcepti. Certus autem de præcepto, & dubius de ejus adimplerione, adimplere tenetur. Quapropter audendus non est Carolus de Baucio, qui in Miscel. tom. 1. quæst. 474. oppositum videtur asserere, his verbis: * Salvo meliori judicio, si post diligens examen pœnitens dubitat, an revera tacuerit peccatum mortale in confessione ex verecundia, assero, quod non tenetur repetere confessionem illam, in qua dubitavit tacuisse ex verecundia, etiam si magis inclinet, quod non sit confessus, &c. Idem dicendum est, si magis inclinat pœnitens, quod ex malitia tacuerit peccatum; nempe non tenetur repetere confessionem, sed tantum confiteri peccatum omissum, de quo est dubius, an aperuerit in confessione, &c. Ita mecum sentiunt docti, & pii viri, quibus hunc casum communicavi. * Hæc Baucius. Sed non placet, propter rationem nuper attactam, quando certus est non fuisse confessum, & dubitat, an ex verecundia, an ex justa causa omiserit.

18. Ex dictis concluditur, quod sicut pœnitens nequit absque justa causa, tacere in confessione peccatum aliquod lethale, ita nec confessarius potest, nisi omnibus auditis, absolutionem impendere, quia uterque ex præcepto Divino ad confessionem, & absolutionem formaliter integram tenetur, quæ sicut ex parte pœnitentis exigit, ut omnia, pro quibus tacendis non est causa, recenseantur, ita ex parte confessorii, ut omnibus auditis, absolutione in largiatur. Unde fit primò, audiendos non esse M. Sotum M. Paludanum, D. Antoninum, Navarr. M. Ledesma, & alios, apud Dicastillo de Pœnit. disp. 11. dub. 18. num. 315. asserentes, superiores, pro suo nutu, posse pœnitentem à solis reservatis sacramentaliter absolvere, & pro absolutione aliorum lethalium ad inferiorem confessorium remittere. Hoc enim, absque urgente causa, propter rationem supra adductam, fieri non potest, ut bene docet M. Paulus de Blanchis Dominicanus in disceptat. casuum conscientie, disc. 4. disput. 4. in lit. C. fol. 179. & communiter Theologi; quia si prohibito confessorii, dimidiari posset confessio, prohibito etiam pœnitentis posset, quia non est major ratio unius, quam alterius.

19. Fit secundo, omnino reiiciendum M. Baltinas in Margarita Confessorum folio mihi 44. ex præfata opinio-

opinione (quam etiam ipse cum commilitonibus tuteur) sic deducem: Ex quibus, inquit, infero, quod quando quis facit longam confessionem durantem per plures dies, posset in qualibet partiali confessione absolvi, quia non videtur major ratio in casu superiori, quam in hoc. Sic ille. Quod licet consequenter dictum, à veritate profus alienum est (extra periculum mortis) quia confessionem dimidiare est contra præceptum Divinum, quod nisi urgente causa occurrente, suam semper obligandi vim retinet. Secus autem esset, si pœnitens vellet confessionem generalem facere de omnibus lethalibus jam iterum rite confessis, nam cum ejusmodi peccata sint materia libera confessionis, poterit, pro suo nutu, quæ voluerit omittere, & per consequens eorum confessionem dimidiare, ut exterminare notissimum est.

20. Fit tertio, minimè sustinendam sententiam quamdam præcitati M. Pauli de Blanchis ubi supra fol. 180. §. *Observandum*, qui putat probabile, eum, qui de omnibus peccatis Sacerdoti inferiori confessus, gratiam sacramentalem virtute hujus confessionis accepit, si postea superiori reservata iterum confiteatur, & sacramentaliter ab illis absolvatur; non recipere augmentum gratiæ per absolutionem sacramentalem à superiore collatam. Verba ejus sunt. * *Observandum igitur est, quod per absolutionem primi absolventis, si sit inferior, si sit superior, confertur sacramentalis gratia, unde secunda confessio, & absolutio, est prioris perfectio, (attende) & idè potest sustineri, quod per secundum Sacramentum non augeatur sacramentalis gratia, quia fuit data (in primo) virtute ambarum absolutionum. At verius tamen est, si sit unum, si sit duo Sacramenta, quod per secundam absolutionem augeatur gratia.* * Sic ille, cum M. Soto in 4. dist. 18. quæst. 2. art. 5. §. *Diglati-antur*, ubi ait: * *Secunda confessio, & absolutio est prioris perfectio, & idè potest dici unius Sacramenti, & sustineri, quod per secundum Sacramentum non augeatur sacramentalis gratia, quia prior fuit data in virtute ambarum absolutionum, attamen si sit unum, si sit duo Sacramenta, verosimilius est, quod per secundam absolutionem augeatur gratia.* * Quibus M. Soto contrariam sententiam probabilem putat. Sed hæc doctrina sustineri non potest, quia ubi est distincta eorundem peccatorum confessio, cum dolore, seu dispositione requisita à Tridentino, & nova Sacerdotis absolutio, datur verum, & distinctum Sacramentum pœnitentiæ rite susceptum quod gratiam sacramentalem confert, certissimum est, & me iudice, fide sanctum. Videatur idem Paulus de Blanchis *disp. de Contrit. fol. 300. & 301.* ubi ex D. Augustino, & D. Thoma, hanc conclusionem certissimam esse constat, ac proinde oppositam, in ejus etiam principiis, reiiciendam prorsus.

21. Pro coronide hujus disputationis observandum est, præcepto Ecclesiastico annuæ confessionis non satisfieri per confessionem voluntariè nullam; quia Ecclesiæ præceptum est modificativum divini, quod tempore ab Ecclesia determinato ex hujus præcepto adimpleri debet. Præceptum autem divinum non adimpletur, si verum Sacramentum pœnitentiæ recipiatur. Undè sit, omnino exterminanda opinio asserentium, per confessionem non integram, omitendo voluntariè aliquod mortale, etiam invalidam, satisfieri præcepto annuæ confessionis. Quam tenuerunt Sylvester, Paludanus, Cano, Ledesma, & alii, quos refert Leander à Sacramento *tom. 1. tract. 5. de Pœnit. disp. 3. quæst. 52.*

Idemque propter eandem rationem tenendum est, confessio sit integra, si tamen nulla, & invalida defectum omnino internum; doloris v.g. pœnitentis: quidquid contraxerit Mag. Victoria quæst. 1. quem sequitur Ludovicus de S. Juan quæst. 8. art. diff. 2. pag. 498. Qui addunt, idem profus dicendum, etiam si ejusmodi confessionem non subsequatur absolutio. * Qui confitetur (inquit Victorius) præ omnia peccata sua, etiam si non habet dolorem, si confiteatur hoc ipsum, quod non habet dolorem, si absolvatur, si non credo, quod satisfieri præcepto Ecclesiæ: ego certe non damnarem illum. * Cui consentit M. Can. in relect. de Pœnit. 7. fol. 43. d. ult. *rum jam patet*, ubi ait: * Imò crediderim ego, quod cum peccator se sitit Sacerdoti, etiam si non recipiat absolutionem, implet præceptum Ecclesiæ. Quæ censuræ, si quæ fulminentur adversus eos qui ex eo non sunt confessi, hujusmodi peccatores impœnitentes non tangunt. * Ceterum nulla ex prædictis sententiis sustineri potest: quia præcepto recipere verum Sacramentum, eo voluntariè non suscepto, nemo satisfacit. Et contraria assertio damnata est Alexandro VII. die 24. Septembris anno 1665. ubi inter alias propositiones, ut scandalosam utrimum, damnavit hanc: *Qui facit confessionem voluntariè nullam, satisfaciit præcepto Ecclesiæ.* Quæ censura potest interpretari singulari opinioni M. Domini Balthazari Margaritæ *conf. fol. 44. in edit. Complut. anno 1554.* ubi ait: * Si quis haberet solum peccata cordis, videtur quod possit differre confessionem, usque ad mortis viculum, cum de illis Papa nil habeat iudicare. * Quæ sententiam omnes auctores reiiciunt, in illamque Thom. Hurt. *to. 1. de Refid. Sacra. ref. 8. de Refid. Canon. subsect. 1. n. 20. fol. 345.* ex principiis veræ Theologiæ sic concludit: * *Manet ergo temeraria, & improbabilis sententia Margaritæ, quæ ante porcos, non ante fideles, & Catholicos proluci debet.* * Quia hoc sanctum est præceptum Divinum confessionis ad omnia peccata mortalia, tam interna, quam externa subiicienda obligare: ut definit Trident. *sess. 14. c. 5.* Ecclesiæ autem tempus ad ejusmodi præcepti adimplendum determinavit, semel in anno. Undè semel singulis annis, tenentur fideles præceptum Divinum confessionis adimplere, nec aliter Ecclesiæ præcepto satisfaciunt. Qui autem peccata cordis mortalia non confitentur semel in anno, vel qui confessionem invalidam efficiunt ut potè aliqua parte essentiali dicantem, non adimplent præceptum Divinum confessionis, tempore ab Ecclesia determinato, in quo consistit violatio præcepti Ecclesiæ, ut bene M. Soto in 4. dist. 18. q. 3. art. 3. conc. 6. *Suar. de Pœnit. disp. 1. quæst. 2. n. 2. & sect. 7. n. 3.* Vivald. Adrian. Navar. Medina, Petr. de Soto, Paul. Comitoli. quos citat & sequitur P. Fagund. *secundæ præcept. Ecclesiæ. lib. 1. cap. 4. n. 11. 5.*